

UAB „ELBERTA“

**ROKIŠKIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO
KEITIMAS**

KONCEPCIJA

Planavimo organizatorius:

**Rokiškio rajono
savivaldybė**

Rokiškio rajono savivaldybės
administracijos direktorius

UAB Elberta direktorė

Jolanta Antanaitienė

Projekto vadovas

Evaldas Ramanauskas

KAUNAS 2022

**ROKIŠKIO MIESTO TERITORIJOS BENDROJO PLANO KEITIMO RENGĖJŲ
SĄRAŠAS**

Vykdytojai:

PV Arch. dr. Evaldas Ramanauskas (A1397)

Arch. Jurga Misiūnė

Arch. Nijolė Steponaitytė

Arch. Jelizavieta Karasiova

Inž. Antanas Burkus

Apl. inž. dr. Gintė Jonkutė-Vilkė

GIS inž. Paulina Kulikauskienė

TURINYS

AIŠKINAMASIS RAŠTAS	4
IVADAS	4
1. PLANUOJAMOS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS – STATUS QUO SITUACIJOS	
APIBŪDINIMAS	7
1.1. Bendras Rokiškio miesto teritorijos apibūdinimas	7
1.2. Planuojamos teritorijos istorinės raidos charakteristika	7
1.3. Planuojamos teritorijos planinė – erdvinė struktūra	8
1.4. Teritorijų panaudojimas	9
2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA IR GYVENAMASIS FONDAS	9
2.1. Demografinė situacija	9
2.2. Gyvenamasis fondas ir būsto pobūdis	9
3. PLANUOJAMOS TERITORIJOS PLĖTROS SRITYS IR VYSTYMO PRINCIPAI	11
3.1. Koncepcijai turintys įtakos bendrieji išorės veiksniai.....	12
3.2. Teritorijos plėtros tendencijos, ryšys su planuojamoje teritorijoje galiojančiais aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentais.....	12
4. PLANUOJAMOS TERITORIJOS VYSTYMO KONCEPCIJA	14
4.1. Urbanistinio karkaso formavimo principai	14
4.2. Rokiškio miesto planinės-erdvinės struktūros vystymas	15
4.2.1. Funkcinis zonavimas, funkciniai ryšiai, urbanistinė plėtra.....	15
4.2.2. Erdvinė struktūra.....	17
4.2.3. Užimtumas, ekonominė aplinka.....	18
5. GAMTINĖ APLINKA	18
5.1. Saugomos teritorijos	18
5.2. Gamtinis karkasas.....	18
5.3. Želdynai	18
5.4. Miškai	19
5.5. Vandens telkinių pakrantės apsaugos juosta ir apsaugos zona.....	19
5.6. Potvynių teritorijos	19
6. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA	19
7. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	21
7.1. Vandens tiekimas.....	21
7.1.1. Geriamojo vandens tiekimas	21
7.1.2. Priešgaisrinis vandentiekis.....	22
7.2. Nuotekų tvarkymas.....	22
7.2.1. Buitinių nuotekų tvarkymas.....	22
7.2.2. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas.....	22
7.3. Elektros energijos tiekimas	23
7.4. Šilumos energijos tiekimas	23
7.5. Ryšiai ir telekomunikacijos.....	23
7.6. Atliekų tvarkymas.....	24
Išvados ir apibendrinimai	24
8. POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI	25
KONCEPCINIŲ SPRENDINIŲ APIBENDRINIMAS	25
GRAFINĖ DALIS	27

AIŠKINAMASIS RAŠTAS**ĮVADAS**

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano (toliau – bendrasis planas) keitimas atliekamas vadovaujantis Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2021 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. TS-65 „Dėl Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo pradžios ir planavimo tikslų“ ir Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. gegužės 5 d. įsakymu Nr. AV-450 „Dėl Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo planavimo darbų programos patvirtinimo“.

Bendrojo plano keitimu yra keičiamas Rokiškio miesto teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 27 d. sprendimu TS-6.109 „Dėl Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano ir Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano patvirtinimo“ (bendrojo plano rengėjas: UAB „Urbanistika“).

Bendrojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos (LR) įstatymais, LR Vyriausybės nutarimais, taisyklėmis ir kitais norminiais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą: LR teritorijų planavimo įstatymo pakeitimo įstatymu (Žin. 2013-07-16, Nr. 76-3824), LR žemės įstatymu (Žin. 1994-05-06, Nr. 34-620), Visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiais sprendimus dėl teritorijų planavimo nuostatais (Žin. 1996-09-25, Nr. 90-2099), Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (TAR, 2014-01-06, Nr. 25), Teritorijų planavimo normomis (TAR, 2014-01-08, Nr. 91), Urbanizuotų teritorijų susisiekiimo sistemų planavimo normomis (TAR, 2016-09-07, Nr. 23314), Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin. 2004-08-21, Nr. 130-4650) ir kt.

Bendrojo plano koncepcija rengiama įvertinant strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaitos dokumentą, kuris rengiamas remiantis Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašu (Žin. 2004-08-21, Nr. 130-4650).

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo tikslai:

1. keisti veiklos reglamentavimą, atsižvelgiant į pasikeitusias miesto raidos tendencijas, nustatyti miesto plėtros prioritetus ir jų įgyvendinimo eiliškumą;
2. nustatyti miesto inžinerinės ir socialinės infrastruktūros, kitų savivaldybei svarbių socialinės ekonominės veiklos sričių vystymo ir įgyvendinimo gaires, numatyti plėtrai reikalingas teritorijas;
3. numatyti gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio savitumo, nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, tikslingą naudojimą ir pažinimą, ekologiškai pusiausvyrai būtino gamtinio karkaso formavimą;
4. kurti sveiką, saugią, darnią gyvenamąją aplinką ir visavertes gyvenimo sąlygas;
5. sudaryti sąlygas privačioms investicijoms, kuriančioms socialinę ir ekonominę gerovę, tinkamas gyvenimo sąlygas;
6. derinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių interesus dėl teritorijų naudojimo ir veiklos plėtojimo teritorijoje sąlygų;
7. sudaryti sąlygas racionaliam žemės naudojimui;
8. panaikinti miesto bendrojo plano sprendinių prieštaravimus įstatymams ir kitiems teisės aktų reikalavimams.

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo uždaviniai:

1. suformuoti planavimo lygmenį atitinkančias teritorijos funkcinio ir erdvinio vystymo kryptis;
2. optimizuoti planuojamos teritorijos urbanistinę struktūrą, socialinę ir inžinerinę infrastruktūrą;
3. numatyti racionalaus gamtos išteklių išsaugojimo ir naudojimo, gamtinio karkaso ir ekologiškai pagrįstos žemės naudojimo teritorinės struktūros formavimo, gamtos ir nekilnojamojo kultūros paveldo, kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo priemones;
4. įvertinti Rokiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimo sprendinius;
5. nustatyti Rokiškio miesto socialinės infrastruktūros sistemos vystymo reikalavimus detalizuojant savivaldybės lygmens bendrojo plano teritorijos naudojimo privalomuosius reikalavimus;
6. nustatyti urbanizuotų ir (ar) urbanizuojamų teritorijų vystymo poreikius;
7. detalizuoti savivaldybei svarbių objektų išdėstymą;

8. patikslinti žemės ūkio paskirties teritorijų vystymo bei formavimo kryptis;
9. detalizuoti gyvenamųjų vietovių kraštovaizdžio savitumui svarbias teritorijas, antropogeninius ir gamtinius elementus, panoramas, numatyti jų vizualinę apsaugą;
10. tobulinti ir vystyti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, architektūrinę erdvinę kompoziciją;
11. numatyti kvartalų kompleksinio atnaujinimo (modernizavimo) teritorijas ir jų energinio efektyvumo didinimo priemones, vadovaujantis Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. birželio 1 d. nutarimu Nr. 547 „Dėl Kvartalų energinio efektyvumo didinimo programų rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo sąsaja su kitais planais ir teisės aktais

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimo dokumentas siejasi su šiais planais:

Bendraisiais planais:

1. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789;
2. Rokiškio miesto bendrasis planas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-6.109;
3. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos 2008-2017 m. atskaita, patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. TS-151.

Specialiaisiais teritorijų planavimo dokumentais:

1. Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703;
2. LR Vyriausybės 2019 m. kovo 13 d. nutarimas Nr. 234 „Dėl Rokiškio miesto teritorijos ribų pakeitimo“;
3. Rokiškio rajono ir Rokiškio miesto dviračių takų - trasų suformavimo specialusis planas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. TS-147, 2014 m. liepos 25 d.;
4. Rokiškio miesto istorinės dalies (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 17102) nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos teritorijos ir apsaugos zonos ribų planas, 2011 m.
5. Rokiškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano koregavimas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2020-12-23 sprendimu Nr. TS-321

Teisės aktais, taikomais planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti:

- LR Teritorijų planavimo įstatymas (Žin., 2013, Nr. 76-3824);
- LR Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas (Žin., 2004, Nr.153-5571);
- Nekilnojamųjų kultūros vertybių atskirų grupių tipiniai apsaugos reglamentai (Žin., 2002, Nr. 13-499);
- LR Saugomų teritorijų įstatymas (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- LR Sveikatos apsaugos ministro, LR Aplinkos ministro, LR Susisiekimo ministro įsakymas „Dėl pasaulio sveikatos organizacijos chartijos „Transportas, aplinka ir sveikata“ įgyvendinimo Lietuvoje“ (Žin., 2005, Nr. 87-3276);
- LR Žemės įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-868);
- LR Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862);
- LR Aplinkos apsaugos įstatymas (Žin., 1992, Nr. 5-75);
- LR Aplinkos oro apsaugos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 98-2813);
- LR Želdynų įstatymas (Žin., 2007, Nr. 80-3215);
- LR Vandens įstatymas (Žin., 2003, Nr.36-1544);
- LR Triukšmo valdymo įstatymas (Žin., 2004, Nr.164-5971);
- LR Melioracijos įstatymas (Žin., 2004, Nr. 28-877);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 22-858);
- Paveldo tvarkybos reglamentas PTR 2.13.01:2022 „Archeologinio kultūros paveldo tvarkyba“;
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl visuomenės informavimo, konsultavimo ir dalyvavimo priimančiais sprendimais dėl teritorijų planavimo nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2013, Nr. 140-7096);

- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl teritorijų planavimo dokumentų sprendinių poveikio vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.113-4228);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ir programų atrankos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr.136-4971);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (Žin., 2004, Nr.130-4650);
- Lietuvos higienos norma HN 30:2009 „Infragarsas ir žemo dažnio garsai: ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose“ (Žin., 2009, Nr.38-1466);
- Lietuvos higienos norma HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ (Žin., 2003, Nr. 79-3606);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl planų ar programos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. 61-2214);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl bendrųjų buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatų patvirtinimo“ (Žin., 2004, Nr. 41-1335);
- LR Energetikos ministro ir LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl infrastruktūros plėtros (šilumos, elektros, dujų ir naftos tiekimo tinklų) specialiųjų planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2011, Nr. 11-487);
- LR Transporto veiklos pagrindų įstatymas (Žin., 2002, Nr. 29-1034);
- LR Kelių įstatymas (Žin., 2002, Nr. 101-4492);
- LR Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas (Žin. 2000, Nr. 92-2883);
- Lietuvos policijos generalinio komisaro patvirtintas „Kelių eismo sąlygų kontrolės tvarkos aprašas“ (Žin., 2013, Nr. 124-6337);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl kelių priežiūros tvarkos aprašo patvirtinimo“ (TAR, 2017, Nr. 4889);
- Kelių techninis reglamentas KTR 1.01.03:2008 „Automobilių keliai“ (Žin., 2008, Nr. 9-322);
- Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinio direktoriaus patvirtintos „Automobilių kelių juostos naudojimo inžineriniams tinklams kloti bendrosios taisyklės“ BI ITK 09 (Žin., 2009, Nr. 133-5825);
- LR Energetikos ministro įsakymas dėl „Elektros įrenginių įrengimo bendrųjų taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2012, Nr. 18-816);
- LR Aplinkos ministro įsakymas „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 23-892);

Ūkio šakų plėtros programomis ir strateginiais dokumentais:

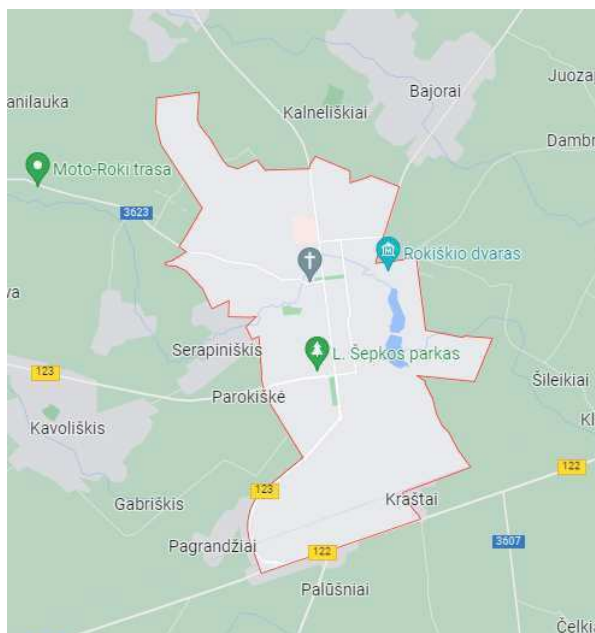
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl nacionalinės darnaus vystymosi strategijos patvirtinimo ir įgyvendinimo“ (Žin., 2003, Nr. 89-4029);
- LR Vyriausybės nutarimas „Dėl LR kraštovaizdžio politikos įgyvendinimo priemonių patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr. 103-3808);
- LR Seimo nutarimas dėl „Nacionalinės aplinkos apsaugos strategijos patvirtinimo“ (TAR, 2015, Nr. 6178) ir kt.
- Kitais normatyviniais dokumentais.

1. PLANUOJAMOS TERITORIJOS ESAMOS BŪKLĖS – STATUS QUO SITUACIJOS APIBŪDINIMAS

1.1. Bendras Rokiškio miesto teritorijos apibūdinimas

Rokiškis – miestas Aukštaitijoje, Panevėžio apskrityje, Rokiškio rajono savivaldybės administracinis centras. Rokiškis užima rajono savivaldybės centrinę teritorijos dalį (60 km nutolęs nuo Utenos, 90 km nuo Panevėžio, 182 km - nuo Vilniaus). Per miestą teka Nemunėlio intakas - upė Laukupė, kurios slėnyje įrengti penki Rokiškio tvenkiniai. Šiaurės vakarų pusėje Rokiškio miestą supa Apūniškio miškas, pietinėje pusėje, prie miesto tvenkinių – Kraštų miškas. Rokiškio miestą sudaro dvi dalys: pietinėje pusėje – pramoninė, šiaurinėje pusėje – gyvenamoji. Rokiškyje nėra magistralinių kelių, tačiau pro miestą praeina svarbūs krašto keliai (Nr. 122, Nr. 123) ir rajoniniai keliai (3601, 3604, 3611, 3623), jungiantys su kitomis rajono teritorijomis. Miesto pietiniu pakraščiu nutiestas Radviliškio–Daugpilio geležinkelis, yra geležinkelio stotis.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2021 m. mieste buvo 11 724 gyventojai.

1.1 pav. Rokiškio miesto teritorijos riba, 2022 m.

Šaltinis: <https://www.google.com/maps/>

1.2. Planuojamos teritorijos istorinės raidos charakteristika

Miestas įeina į sėlių genties gyventos teritorijos ribas. Miestas pirmą kartą minimas 1499 m. rugsėjo 21 d. kunigaikščio Aleksandro privilegijoje dėl girios kirtimo, kai čia stovėjęs Rokiškio dvaras (nors esama nuomonių, kad Rokiškis buvęs jau XIII amžiuje). Rašte nustatomos Rokiškio ir Pienionių valsčiaus girios. Tuo metu Rokiškio dvarą valdė Grigalius Astikas (15 a. pabaigos – 16 a. pradžios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybės veikėjas). Prie dvaro sodybos galėjo būti ir kompaktiška gyvenvietė su miestelio požymiais. Apie 1500 m. pastatyta katalikų bažnyčia, įkurta parapija. 1516 – 1519 m. minimas Rokiškio miestelis, vadintas ir miestu. 16 a. pradžioje Rokiškis buvo nedidelio valsčiaus centras, kurio plėtrą skatino Vilniaus–Rygos kelias. 1547 m. Rokiškio dvaras atiteko Krošinskiams. Miestelis nuo 1573 m. žymimas daugumoje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, Lenkijos bei Livonijos žemėlapių. 1634 m. paminėti užvažiuojamieji nakvynės namai su smukle. Per 1655 – 1660 m. Šiaurės karą Rokiškį sunaikino Švedijos kariuomenės dalinys. 17 a. antroje pusėje per Biržų muitinės Rokiškio punktą (minimas nuo 1628 m.) į Rygą buvo vežami krašto linai ir kanapės. Nuo 1700 m. veikė paprinė mokykla.

1715 m. Rokiškis atiteko Tyzenhauzams. 1784 m. surašytos 26 žydų šeimos. Po 1778 m. gaisro miestelis išplėstas. XVIII a. pabaigoje I. Tyzenhauzas pertvarkė miestelį – suformuota erdvi stačiakampė

aikštė, kurią su dvaru jungė 1 km alėja. Tyzenhauzų iniciatyva Rokiškyje pastatyti prekybos namai (prekybos rūmai), viešbutis, alaus darykla, plytų fabrikas, malūnas, ligoninė, mokykla. Perkėlus dvaro sodybą toliau nuo turgaus aikštės pasikeitė miestovaizdis. Centrinė aikštė iš trikampės tapo stačiakampe ir sujungė dvarą rytuose su Rokiškio bažnyčia vakaruose.

XIX a. viduryje iš Tyzenhauzų dvarą perėmė Pšezdzieckiai. 1860 m. miestelyje buvo 46 sodybos, rinkosi turgus, veikė žemės ūkio mokykla, alaus bravoras, 3 degtinės varyklos ir 3 smuklės. 1862 m. dvare pastatyta plytinė, 19 a. 7 dešimtmetyje – viešbutis, buvo dvi sinagogos, 1865 m. įsteigta valdinė dviklasė mokykla, 1871 m. – vaistinė. 1873–1904 m. veikė Rokiškio muzikos mokykla. 1861–1915 m. Rokiškis – valsčiaus centras. Miestelis pradėjo sparčiau augti 1873 m., kai per jį buvo nutiestas Radviliškio–Daugpilio geležinkelis, prie jo įsikūrusi gyvenvietė 19 a. pabaigoje prijungta prie Rokiškio. 1894 m. pastatyta cerkvė.

1919 m. pradžioje Sovietų Rusijos karinių dalinių užimtą Rokiškį išvadavo Lietuvos kariuomenė. 1920 m. Rokiškiui suteiktos miesto teisės. 20 a. 3 dešimtmečio pirmoje pusėje buvo 2 ar 3 malūnai, skerdykla, verpykla, milo vėlykla, lentpjūvė, betono gaminių dirbtuvė, 3 saldainių ir 4 šaltkalvių dirbtuvės. 1928 m. įkurta žemės ūkio mašinų gamykla. Veikė 3 pradinės mokyklos, gimnazija, žydų religinė mokykla, mergaičių amatų ir ruošos mokykla, ligoninė, biblioteka, 2 knygynai, kino teatras. 1924–1927 m. išparceliavus dvarą miestui plėsti skirta apie 100 ha žemės. Nuo 1923 m. pradėtos grįsti gatvės, klojami šaligatviai. 1931 m. atidengtas Nepriklausomybės paminklas. Apie 1930 m. veikė daugiau kaip 130 parduotuvių, 15 bankų ir kredito bei komercinių įstaigų, 9 smulkūs fabrikai ir 28 dirbtuvės, pieninė, buvo amatų mokykla. 1931 m. Rokiškyje buvo 623 namai, 1933 m. atidarytas Rokiškio kraštotyros muziejus (Šaltinis: Visuotinė lietuvių enciklopedija, A. Miškinis „Rokiškio istorija“, www.vle.lt/straipsnis/rokiskio-istorija/).

1946 m. rugpjūčio 3 d. tapo apskrities pavaldumo miestu. Sovietmečiu veikė kombinuotųjų pašarų gamykla, „Neries“ gamybinio susivienijimo žemės ūkio mašinų gamykla, eksperimentinis maisto produktų kombinatas, sūrių gamykla, grūdų produktų kombinatas. Buvo liaudies teatras, kultūros mokykla. 1961–1985 m. veikė Rokiškio oro uostas, aptarnavęs reguliariai skraidžiusius An-2 tipo lėktuvus maršrutu Rokiškis-Vilnius.

1993 m. patvirtintas Rokiškio herbas.

1.3. Planuojamos teritorijos planinė – erdvinė struktūra

Nuo 18 a. pabaigos Rokiškis pradėjo formotis kaip stačiakampio plano miestas, kuriam pradžia davė perplanuota Nepriklausomybės aikštė. Svarbiausia miesto ašis yra Respublikos ir Vytauto gatvės, nutiestos šiaurės-rytų kryptimis, kur koncentruojasi visuomeninės, komercinės, gyvenamosios, bendro naudojimo ir kitų paskirčių teritorijos. Šią pagrindinę ašį statmenai kerta Taikos (123 krašto kelias, Rokiškis-Pandėlis-Biržai) ir Perkūno gatvės, vedančios vakarų-rytų kryptimis, kurios dalina miestą į šiaurinę (gyvenamąją) ir pietinę (pramoninę) dalis. Ties pietine miesto riba praeina Radviliškio–Daugpilio geležinkelio linija ir Obelių Plento gatvė (122 krašto kelias, Panevėžys-Rokiškis-Obeliai).

Pagrindinė miesto kompozicinė ašis - tai Nepriklausomybės aikštė ir dvaro rūmų istorinė suformuota erdvė. Rokiškio miesto centras su istoriniu paveldu – tai išskirtinė miesto dalis. Rokiškio dvaro sodybos kompleksas, Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia ir Nepriklausomybės aikštės kompleksas sudaro vieningą urbanistinę-architektūrinę visumą bei formuoja pagrindinę miesto kompozicinę ašį.

Rokiškio miesto erdvinės raidos struktūroje išskiriamos pagrindinės miesto žaliųjų erdvių ašys. Miesto žaliosiose zonose dominuoja Rokiškio miesto tvenkiniai, Laukupės upelis, miško parkai, miesto miškai, kiti želdynai, kurie bendroje erdvinės raidos kompozicijoje, įjungia miesto užstatytas teritorijas į bendrą miesto vidinę erdvinę struktūrą.

Vertinant miesto erdvinę ir urbanistinę struktūrą, pažymėtina miesto istorinės dalies – centro saugoma urbanistinė teritorija, užstatymo charakteris, todėl svarbu išlaikyti balansą tarp mažaaukščio gyvenamojo užstatymo ir visuomeninių, komercinių teritorijų ir viešųjų erdvių. Rokiškyje vyraujanti užstatymą sudaro 1-2 aukštų pastatai daugiausiai su dvišlaičiais, dalis su vienslaičiais stogais. Rokiškio miesto pakraščiuose dominuoja sodybinis užstatymas. Miesto centrinėje dalyje vyrauja linijinis užstatymas prie pagrindinių gatvių. Rokiškyje taip pat, kaip atskiras užstatymo tipas, gali būti išskiriamas laisvo planavimo 4-5-9 aukštų daugiabučių namų užstatymas, suformuotas sovietmečiu. Didžiausios šio užstatymo teritorijos yra pramoninėje miesto dalyje, išdėstytos prie Panevėžio, Jaunystės, P. Širvio, Taikos, Vilties gatvių. Pagrindinės pramonės zonos su stambių pastatų tūriais iškyla pietinėje miesto dalyje, kvartale tarp Respublikos, Perkūno, Pramonės ir Miškininkų gatvių.

1.4. Teritorijų panaudojimas

Remiantis VĮ „Valstybės žemės fondo“ duomenimis, 2021 m. pradžioje Rokiškio miesto teritorijos bendras žemės plotas yra 1 157,12 ha. Mieste žemės ūkio naudmenos užima 237,53 ha, miško žemė 143,21 ha, keliai 76,08 ha, užstatyta teritorija sudaro 550,66 ha, vandenys 37,09 ha ir kita žemė 112,55 ha. Rokiškyje didžiausią teritorijos dalį sudaro užstatyta teritorija 47,58 %, žemės ūkio naudmenos užima 20,53 %, miškai 12,38 %, kita žemė 9,73 %, keliai 6,57 % ir vandenys 3,21 % miesto teritorijos.

Nuo 2011 iki 2021 metų pradžios Rokiškio miesto žemės fondo sudėtis pasikeitė, įvertinant pakitusį miesto teritorijos bendrą plotą. Pagal procentinį skirtumą, labiausiai sumažėjo žemės ūkio naudmenų - 13,75 % (nuo 392,93 ha iki 237,53 ha). Labiausiai išaugo užstatytos teritorijos 13,15 % (nuo 394,59 ha iki 550,66 ha), išaugo mieste miškų plotai 5,23 % (nuo 82,00 ha iki 143,21 ha).

Rokiškio miesto teritorijos sudėties pokyčio tendencijas taip pat parodo nemažas kiekis parengtų naujų detaliųjų bei žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų. Daugelis jų skirta žemės ūkio paskirties keitimui į kitą, statybų vystymui naujose buvusiose neurbanizuotose teritorijose. Daugiausia naujų statybų vystoma Rokiškio miesto pakraščiuose.

2. DEMOGRAFINĖ SITUACIJA IR GYVENAMASIS FONDAS

2.1. Demografinė situacija

Remiantis Lietuvos statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2022 m. pradžioje Rokiškio mieste gyvena apie 10 000 nuolatinių gyventojų, kurie sudaro 0,36 % šalies, 4,71 % apskrities ir 35,56 % rajono gyventojų. 2011 m. pradžioje mieste buvo 14 351 gyventojas. Pokytis nagrinėjamu laikotarpiu, įvertinus išankstinius duomenis, ypač spartus ir sudaro 30,32 %. Tačiau Rokiškio miestas neišimtis, nuo 2011 m. iki 2022 m. fiksuojamas gyventojų skaičiaus pokytis visur: Rokiškio rajone sumažėjo 19,71 %, Panevėžio apskrityje sumažėjo 15,57 %, šalyje sumažėjo 8,44 %.

2022 m. Rokiškio miesto gyventojų tankis – 864 gyv./km², kai 2011 m. buvo 1 252 gyv./km², tai yra 1,45 karto mažesnis nei buvo prieš 11 metų. Tokį rodiklio kitimą įtakoja mažėjantis gyventojų skaičius mieste (2022 m. – 10 000 gyv., 2011 m. – 14 351 gyv.).

Rokiškio mieste mažėja bendras gyventojų skaičius. Iš jų vaikų ir jaunimo dalis turi tendenciją mažėti, darbingo amžiaus gyventojų skaičius taip pat mažėja, didėja senstančios visuomenės dalis.

Gyventojų skaičiaus mažėjimą akivaizdžiai nulėmė neigiama natūrali gyventojų kaita. Bendrieji natūralios kaitos rodikliai Rokiškio rajone 2021 m. 1000 gyventojų rodo, kad mirusiųjų 3,5 karto daugiau, nei gimusiųjų, kai šalyje tik 1,9 karto daugiau.

Viena iš pagrindinių jau aptarto gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – migracija, kurią rajone įtakoja mažas gyventojų užimtumas, aukštas jaunimo nedarbo lygis, didelis skaičius minimalią algą gaunančių dirbančiųjų ir kiti veiksniai. Vidinė migracija vyksta iš kaimo į miestą arba į didžiųjų miestų (Vilniaus, Kauno, Klaipėdos) teritorijas, o tarptautinė migracija yra nukreipta į užsienio šalis.

Lietuvos statistikos departamento duomenimis, lyginant 2016 ir 2021 metų migracijos lygį Rokiškio rajono savivaldybėje, stebimas bendras (tiek vidaus, tiek tarptautinės) neto migracijos mažėjimas 4,6 karto (nuo 608 iki 132 asmenų), tačiau išvykstančiųjų iš rajono vis dar daugiau, nei atvykstančiųjų. Kita situacija Rokiškio mieste. Įvertinus Rokiškio miesto seniūnijos duomenis, kur atvykusių skaičių sudaro tiek imigrantų, tiek iš kito rajono ar kitos to paties rajono seniūnijos atvykę asmenys, neto migracijos rodikliai 2016–2021 m. teigiami, o tai reiškia, kad atvykstančiųjų į miestą daugiau nei išvykstančiųjų, tačiau rajono migracijos rodiklių tai neįtakoja.

Palyginus Rokiškio rajono migracijos rodiklius su Lietuvos Respublikos ir Panevėžio apskrities 2016–2021 m. laikotarpiui, jie skiriasi. Nuo 2019 m. bendra neto migracija šalyje jau buvo teigiama, tačiau Panevėžio apskrityje ir Rokiškio rajone ji išlieka neigiama visą nagrinėjamą laikotarpį, kuri įtakoja neigiamą demografinę padėtį apskrityje ir rajone.

2.2. Gyvenamasis fondas ir būsto pobūdis

Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2020 m. pabaigoje bendras gyvenamasis fondas Rokiškio rajono savivaldybėje, įvertinant tiek privačią, tiek valstybės ir savivaldybės nuosavybę, sudarė 1 245,3 tūkst. m². Šis rodiklis nuo 2016 m. iki 2020 m. išaugo 2,3 %. Vienam savivaldybės gyventojui tenkantis naudingas plotas 2020 m. siekė 45,3 m² ir buvo didesnis už šalies (37,8 m²) ir apskrities (40,6 m²) vertes (2.2.1 lentelė).

Bendras būstų skaičius Rokiškio rajono savivaldybėje nuo 2016 iki 2020 m. padidėjo 246 būstais (tai sudarė 1,3 %). Labiausiai augo būstų, turinčių 1–2 butus skaičius, kurie sudaro 58,4 % nuo visų būstų tipų rajone. Vidutinis būsto dydis rajone 2020 m. buvo 69,0 m² (tai mažiau už šalies – 69,6 m² ir daugiau už apskrities rodiklį – 68,8 m²) (2.2.2 lentelė).

2.2.1 lentelė. Gyvenamasis fondas metų pabaigoje Rokiškio rajono savivaldybėje bei jo palyginimas su šalies ir apskrities rodikliais

Duomenų pavadinimas	Teritorijos pavadinimas	2016	2017	2018	2019	2020
Gyvenamasis fondas, tūkst. m ² (privati, valstybės ir savivaldybių nuosavybė)	Lietuvos Respublika	96 890,3	100 187,8	101 435,0	104 178,6**	105 606,8
	Panevėžio apskritis	8 094,9	8 251,5	8 287,0	8 403,6**	8 435,2
	Rokiškio r. sav.	1 216,2	1 231,2	1 233,4	1 244,0**	1 245,3
Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, m ²	Lietuvos Respublika	34,0	35,7	36,3	37,3**	37,8
	Panevėžio apskritis	36,0	37,7	38,6	39,8**	40,6
	Rokiškio r. sav.	39,9	41,8	42,9	44,3**	45,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

Pastaba: ** – patikslinti ir perskaiciuoti duomenys

2.2.2 lentelė. Būstas Rokiškio rajono savivaldybėje metų pabaigoje

Būsto tipas	2016	2017	2018	2019	2020
Būstų skaičius, vnt. (visi namų tipai)	17 813	17 937	17 954	18 050**	18 059
Būstų skaičius, vnt. (1-2 butų namai)	10 297	10 426	10 443	10 533**	10 542
Būstų plotas (gyvenamas fondas), tūkst. m ² (visi namų tipai)	1 216,2	1 231,2	1 233,4	1 244,0**	1 245,3
Būstų plotas, tūkst. m ² (1-2 butų namai)	841,9	857,2	859,5	869,6**	871,0
Vidutinis būsto dydis, m ²	68,3	68,6	68,7	68,9**	69,0
Naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, m ²	39,9	41,8	42,9	44,3**	45,3

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas www.stat.gov.lt

3. PLANUOJAMOS TERITORIJOS PLĖTROS SRITYS IR VYSTYMO PRINCIPAI

Rengiant Rokiškio miesto bendrojo plano keitimo koncepciją, išskiriamos atskiros teritorijos vystymosi sritys ir teritorijos formavimo principai.

Rokiškio miesto teritorijos formavimo principai nustatyti atsižvelgiant į planavimo tikslus bei uždavinius, iškeltus teritorijų planavimą reglamentuojančiuose dokumentuose bei planavimo darbų programoje. Teritorijos formavimo principai nustatomi šioms pagrindinėms miesto vystymo sritims:

- urbanistinio vystymo;
- ekonominės aplinkos vystymo;
- socialinės-kultūrinės aplinkos vystymo;
- kraštovaizdžio formavimo.

Urbanistinė sritis. Urbanistiniu požiūriu įvertinami teritoriniai veiksniai, kaip: miesto gyvenamųjų rajonų sistema, miesto planinė-erdvinė struktūra, miškų teritorijos, gamtinis ir kultūrinis kraštovaizdis, susisiekimo sistema ir inžinerinė infrastruktūra. Siekiant šių teritorinių veiksnių kokybės, nustatomi pagrindiniai savivaldybės teritorijos vystymo principai, kaip:

1. Rokiškio planinės-erdvinės struktūros formavimas išlaikant esamą struktūrą;
2. darnios architektūrinės tūrinės kompozicijos formavimas;
3. reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai minimizavimas ir kompensavimas;
4. funkcinių ryšių ir inžinerinės infrastruktūros vystymas;
5. rekreacinės infrastruktūros formavimas užtikrinant vietos gyventojų ir atvykstančių turistų poreikių tenkinimą;
6. eismo saugumo reikalavimų užtikrinimas, optimalus automobilių stovėjimo vietų išdėstymas;

Ekonominė aplinka. Ekonominiu požiūriu įvertinamos sąlygos verslui, gamybai, investicijoms pritraukti, gyventojų užimtumui ir darbo jėgos kokybei gerinti. Šioje srityje įvertinama:

1. pramonės ir verslo įmonių vystymas;
2. verslo, komercinio ir darbo pobūdžio teritorijų formavimas, stiprinant svarbiausias urbanistines ašis, centrus;
3. palankios darbo aplinkos kūrimas
4. reikiamos socialinės infrastruktūros užtikrinimas;
5. turizmo vystymas ir kt.

Socialinės-kultūrinės aplinkos vystymo požiūriu įvertinamas visuomeninis aptarnavimas, sveikatos apsauga, švietimas, socialinių paslaugų poreikis ir prieinamumas, būstas ir jo kokybė. Šios socialinės-kultūrinės aplinkos vystymui nustatomi pagrindiniai vystymo principai, kaip:

1. reikiamo socialinių paslaugų poreikio užtikrinimas;
2. socialinių paslaugų prieinamumo vietiniams gyventojams didinimas;
3. saugios ir sveikos gyvenamosios aplinkos kūrimas;
4. visuomeninio aptarnavimo, sveikatos ir švietimo įstaigų modernizavimas;
5. socialinio būsto statyba ar įsigijimas, siekiant pritraukti jaunus specialistus ar emigravusius gyventojus.

Kraštovaizdinė sritis. Miesto kraštovaizdžio formavimo srityje įvertinama:

1. kraštovaizdis formuojamas išsaugant ir į urbanistinę struktūrą įjungiant vertingiausias gamtinio karkaso teritorijas;
2. gamtinių teritorijų saugojimas, gamtinio ir kultūrinio kraštovaizdžio kokybės užtikrinimas;
3. rekreacinės aplinkos prieigų formavimas;
7. miesto vidaus erdvių savitumo stiprinimas, kultūros paveldo išsaugojimas
4. gamtinio karkaso nepertraukiamumo užtikrinimas.

Šios Rokiškio miesto vystymo sritys ir joms nustatyti teritorijų formavimo principai sudaro pagrindą Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano koncepcijos sprendinių rengimui.

3.1. Koncepcijai turintys įtakos bendrieji išorės veiksniai

1. Europos Sąjungos ir Valstybės politika remiant ir palaikant šalies regionų vystymąsi;
2. Globalizacijos veiksniai, kurie yra susiję su naftos ir dujų bei kitomis kainomis, šalies gyventojų intensyvia emigracija ir galima imigracija, kapitalo ir darbo rinkos pokyčiais;
3. Rokiškio rajono savivaldybės ir Rokiškio miesto vaidmuo šalies gyvenamųjų vietovių sistemoje;
4. Šalies bendrojo vidaus produkto ir kitų makroekonominių procesų raidos įtaka savivaldybės socialinei ir ekonominei plėtrai;
5. Tiesioginių užsienio kapitalo investicijų neapibrėžtumas;
6. Įmonių migracijos, kūrimosi ar nykimo tikimybė;
7. Tiesioginė Panevėžio įtaka.

Bendrojo plano koncepcijoje dauguma išorės veiksnių laikomi kaip neapibrėžti laike ir erdvėje veiksniai, kurie praktiškai bendrojo plano rėmuose yra neprognozuojami. Jie įvertinti kaip visuma veiksnių, skatinančių akcentuoti principinius ir ateityje keistinus bei galimus papildomus bendrojo plano sprendinius.

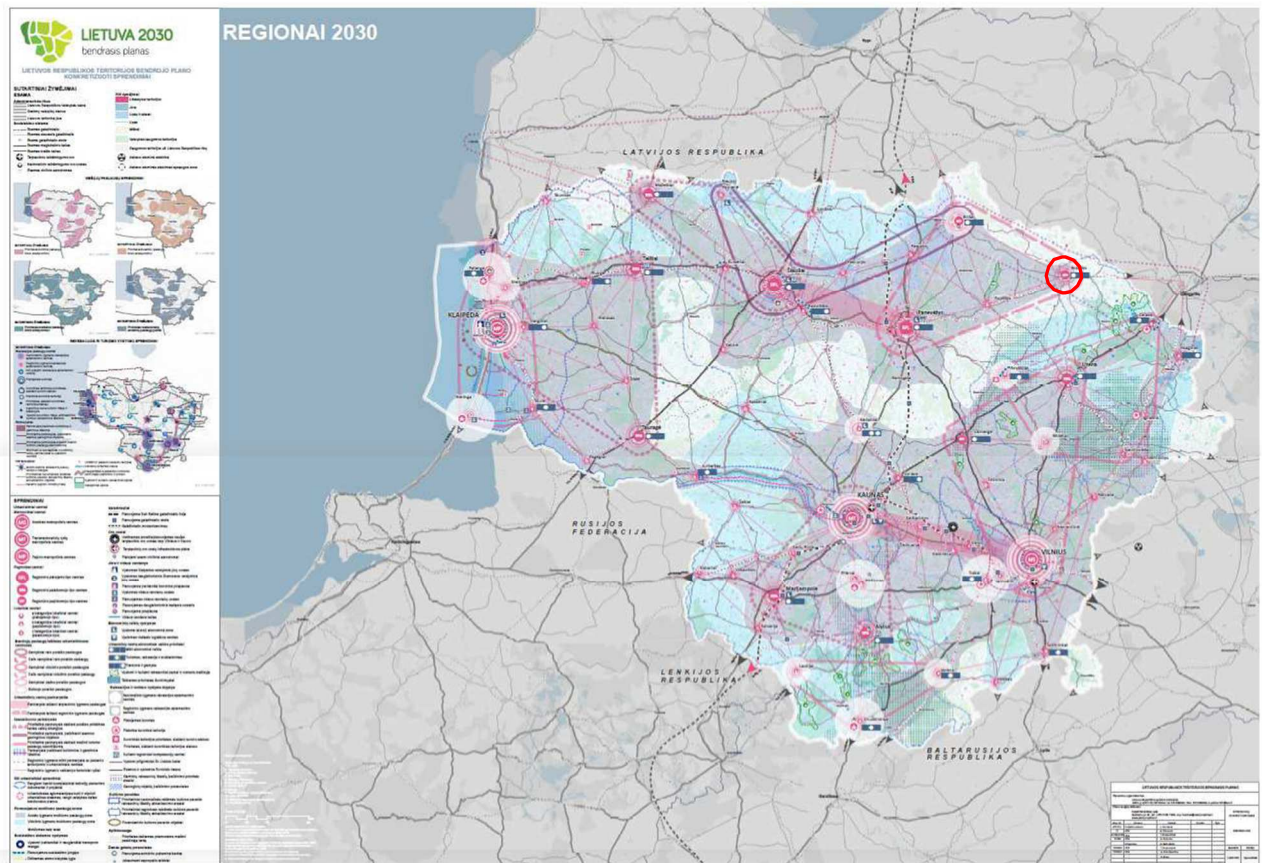
Bendrojo plano koncepcijoje Rokiškio miestas ir gretimos teritorijos traktuojamos kaip viena bendra socialinė, ekonominė ir urbanistinė sistema.

3.2. Teritorijos plėtros tendencijos, ryšys su planuojamoje teritorijoje galiojančiais aukštesnio ir atitinkamo lygmens teritorijų planavimo dokumentais

Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimas atliekamas vadovaujantis aukštesnio lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentais. Bendrojo plano keitimui taikomi šie aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentai:

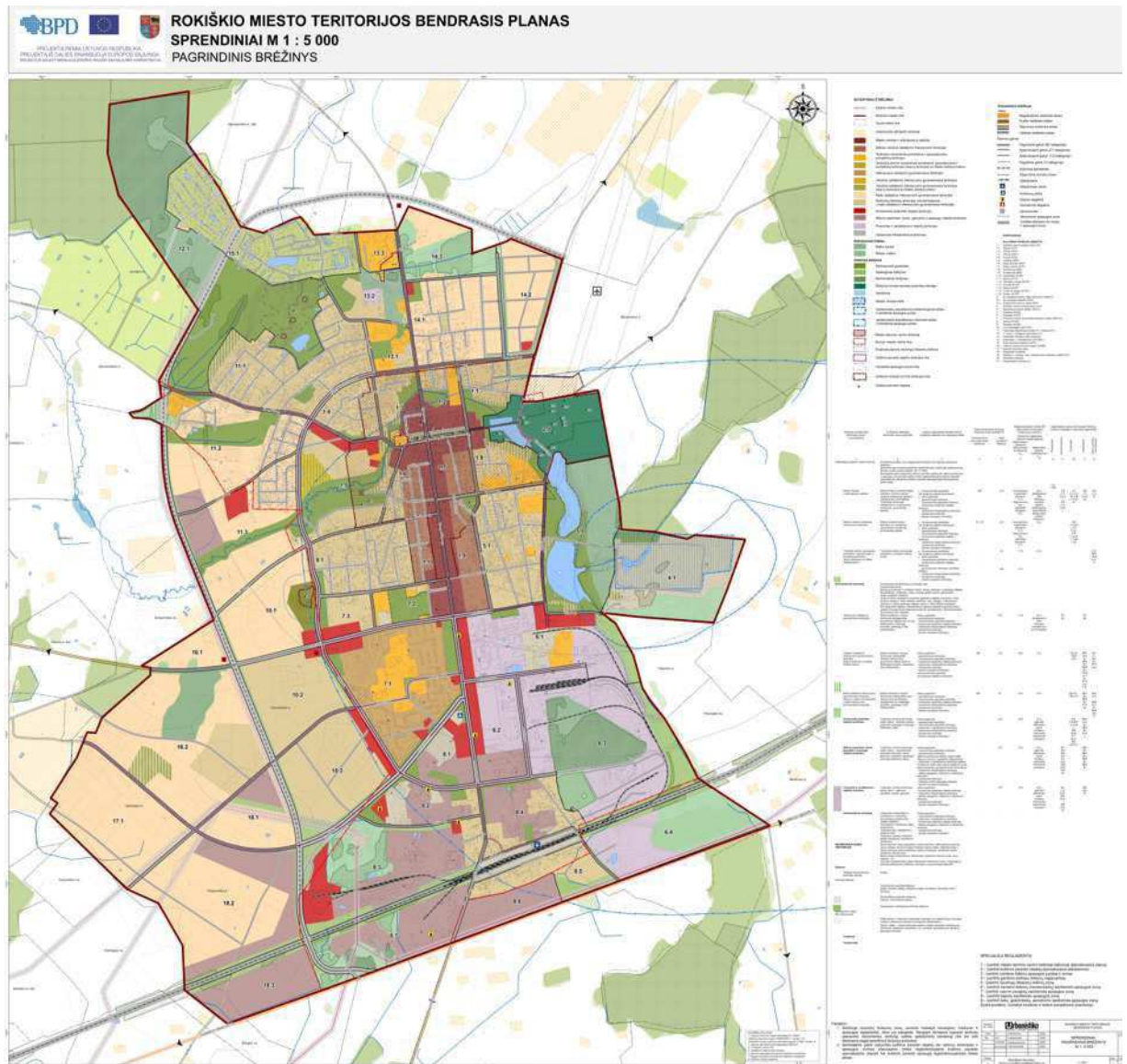
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2021 m. rugsėjo 29 d. nutarimu Nr. 789;
- Rokiškio miesto bendrasis planas, patvirtintas Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-6.109;
- Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos 2008-2017 m. atskaita, patvirtinta Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2018 m. gegužės 25 d. sprendimu Nr. TS-151.

Remiantis Lietuvos Respublikos bendrojo planu, Rokiškio miestas išskiriamas kaip regioninis papildomojo tipo centras (RPP). Rokiškio kaip urbanistinio centro ekonominės veiklos prioritetą išskiriamas – mišri ekonominė veikla ir numatomas santykinai vidutinio, santykinai dažno ir būtinojo poreikio paslaugų teikimas. Centrai numatyta regioninio lygmens partnerystės ryšiai tarp urbanistinių centrų Rokiškio-Panevėžio-Biržų. Rokiškis yra pasienio miestas, kuris atlieka specializuotos partnerystės centro funkciją tarp Biržų-Zarasų-Visagino-Daugpilio (11.1 paveikslas).

3.2.1 pav. Rokiškio rajonas 2021 m. parengtame Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (brėžinys „Regionai 2030“)

Remiantis 2008 m. Rokiškio miesto bendrojo plano sprendiniais, prioritinės plėtros teritorijos buvo išskirtos vakarinėje ir pietinėje miesto pusėje iki 122 krašto kelio, numatant miesto šiaurės-vakarų pusėje aplinkelį (11.2 paveikslas). Tačiau bendrojo plano sprendiniams pilnai įgyvendinti neatsirado realaus poreikio. Nebuvo praplėsta siūloma miesto riba vakarų ir pietų kryptimis, o kartu ir numatyta teritorijų plėtra šiomis kryptimis, neįgyvendintas miesto aplinkkelis. Todėl rengiamo Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimas išlaikys ankstesnio bendrojo plano tęstinumą, bet esamose miesto administracinėse ribose.

3.2.2 pav. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano, patvirtinto Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2008 m. birželio 27 d. sprendimu Nr. TS-6.109, pagrindinio brėžinio ištrauka

4. PLANUOJAMOS TERITORIJOS VYSTYMO KONCEPCIJA

4.1. Urbanistinio karkaso formavimo principai

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus teritorijos vystymo principus, Bendrojo plano koncepcijos siūlymais yra pateikiami principiniai teritorijos vystymo sprendiniai, kuriais siekiama nurodyti principines teritorijos urbanistinio karkaso plėtojimo kryptis, pagal kurias galėtų būti formuojami urbanistinės plėtros prioritetai, įrengiama savivaldybės infrastruktūra ir pan.

Rengiant Rokiškio miesto teritorijos vystymo koncepciją yra įvertinama galima miesto demografinės padėties kaita, kuri daugeliu atvejų priklauso nuo ekonominio augimo, socialinių sąlygų bei kitų šalies ir tarptautinių veiksnių. Pagal Lietuvos statistikos departamento duomenis, pastaraisiais trejais metais gyventojų skaičius Rokiškio mieste, kaip ir visoje šalyje, mažėjo (2021 m. buvo 11 724 gyventojai). Remiantis tolimesnėmis demografinėmis prognozėmis (Lietuvos statistikos departamento ir Eurostato duomenys), 2037 m. bendras gyventojų skaičius šalyje sudarys 2 201 105 gyventojų, t.y. tikėtinas gyventojų kiekio sumažėjimas, siekiantis beveik 24 %. Įvertinus esamą Rokiškio rajono savivaldybės demografinę situaciją bei prognozuojamą bendrą šalies gyventojų skaičių, galima išskirti tris demografinės prognozes – pesimistinė – kai gyventojų skaičius ir toliau mažės ir bus mažesnis 10 %, realistinė – kai gyventojų skaičius stabilizuosis ir iš esmės nesikeis, optimistinė – gyventojų skaičius padidės 10 %.

Rengiant bendrojo plano koncepciją pasirenkama optimistinė demografinės situacijos prognozė ir planuojama, kad 10 metų laikotarpyje gyventojų skaičius padidės iki 12 896 gyventojų. Optimistinė demografinės situacijos prognozė pasirenkama atsižvelgiant į galimą demografinės situacijos pasikeitimą dėl išvykusių šalies gyventojų sugrįžimo, siekiamo gyventojų gimstamumo padidėjimo, taip pat vykstančios vietinės migracijos iš kaimo gyvenamųjų vietovių į miestą. Optimistinė prognozė sudaro pagrindą urbanistinės plėtros teritorijų nustatymui, reikiamam jų inžineriniam ir socialiniam paruošimui. Tai ateityje leis išvengti stichiško teritorijų urbanistinio įsisavinimo.

Miesto demografinėi situacijai didžiausią poveikį gali turėti bendras šalies ekonominis augimas, potencialios investicijos, kurios gali turėti įtakos paties rajono ekonominės padėties pagerėjimui. Todėl numatomais sprendimais pirmiausiai būtų sudaromos sąlygos esamos urbanizuotos teritorijos vystymui. Kartu koncepciniais pasiūlymais būtų siekiama sudaryti kuo palankesnes sąlygas demografinės padėties gerinimui – gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymui bei palaiptiniam jo augimui. Tuo tikslu yra numatomi urbanistinės plėtros pasiūlymai, o taip pat ekonominės, socialinės bei kultūrinės veiklos sričių vystymo sprendiniai.

Koncepcijos rengimo pagrindą sudaro miesto atskirų dalių (gyvenamųjų rajonų) plėtojimas ir naujos urbanistinės plėtros teritorijų vystymas, užtikrinant juose reikiamą socialinę infrastruktūrą, viešąsias erdves.

4.2. Rokiškio miesto planinės-erdvinės struktūros vystymas

Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendroju planu, Rokiškio miestas išskiriamas kaip regioninis papildomojo tipo centras (RPP). Rokiškio kaip urbanistinio centro ekonominės veiklos prioritetą išskiriamas – mišri ekonominė veikla ir numatomas santykinai vidutinio, santykinai dažno ir būtinojo poreikio paslaugų teikimas. Centrai numatyta regioninio lygmens partnerystės ryšiai tarp urbanistinių centrų Rokiškio-Panevėžio-Biržų. Rokiškis yra pasienio miestas, kuris atlieka specializuotos partnerystės centro funkciją tarp Biržų-Zarasų-Visagino-Daugpilio.

Rokiškis – miestas Lietuvos šiaurės rytuose, Aukštaitijoje, Panevėžio apskrityje, tai savivaldybės administracinis centras ir užima rajono savivaldybės centrinę teritorijos dalį. Artimiausi miestai, turintys įtaką Rokiškiui: už 70 km Biržai, 90 km - Panevėžys, 60 km - Utena, 70 km - Daugpilis.

Rokiškio miestas neturi svarbių magistralinių kelių, kurie kerta didžiausius šalies centrus, tačiau esamų krašto kelių tinklas mieste sudaro palankias sąlygas palankiai susisiekti, užmegzti ir išlaikyti intensyvius ir pastovius kasdieninius socialinius ekonominius ryšius su šiais centrais. Rokiškis yra svarbus kultūros paveldo gausa, savita gamtine aplinka. Atsižvelgiant į šiuos veiksnius, Rokiškį siūloma vystyti kaip reikšmingą kultūrinį, turizmo, gamybos centrą.

Bendrojo plano koncepcijoje pateikiami bendrieji teritorijų suplanavimo sprendiniai ir teritorijų naudojimo reikalavimai Rokiškio miestui bei jo priegose esančioms teritorijoms. Rokiškio miestas planuojamas atsižvelgiant su šalia jo esančių gyvenamųjų vietovių kaip Kavoliškio, Kalneliškių, Gabriškio, Serapiniškių, Pagrandžių, Parokiškės, Velniakalnio, Bajorų, Palūšnių ir kitų kaimų dalimis. Šios aplinkinės teritorijos susijusios funkciniais ryšiais, inžinerinio aprūpinimo infrastruktūra. Taip pat dalis jų yra perspektyvinės Rokiškio miesto urbanistinės plėtros teritorijos – Parokiškės, Gabriškio, Kavoliškio, Serapiniškio, Pagrandžių gyvenamosios vietovės.

Pagrindinius Rokiškio miesto planinės-erdvinės struktūros vystymo sprendinius sudaro:

- esamų užstatytų teritorijų modernizavimas ir naujos urbanistinės plėtros vystymas neurbanizuotose Rokiškio miesto teritorijose (vakarų, šiaurės-rytų ir rytų kryptimis);
- istorinio Rokiškio miesto centro bei kitų urbanistinių dalių pcentrių vystymas;
- socialinės infrastruktūros objektų kūrimas naujose plėtros teritorijose;
- bendro naudojimo erdvių ir atskirųjų želdynų sistemos formavimas;
- susisiekimo sistemos, inžinerinės infrastruktūros vystymas.

4.2.1. Funkcinis zonavimas, funkciniai ryšiai, urbanistinė plėtra

Įvertinus esamą Rokiškio miesto būklę ir 2008 m. miesto BP sprendinių įgyvendinimą, jo vystymui bei plėtrai siūloma viena koncepcija. Koncepcijoje nagrinėjama gyvenamųjų zonų, miesto centrų bei pramonės ir sandėliavimo zonų plėtra esamose miesto administracinėse ribose, panaudojant esamus inžinerinius tinklus ir susisiekimo infrastruktūrą. Miesto perspektyvinei plėtrai siūlomos rezervinės teritorijos gyvenamai ir pramonės objektų statybai už miesto ribų.

Urbanizuojamų teritorijų plėtra miesto esamose administracinėse ribose.Gyvenamųjų zonų plėtra šiaurės-rytų miesto pusėje:

- Viena gyvenamosios zonos teritorija rytinėje miesto dalyje, už esamo užstatymo (kvartalas tarp Juodupės g., Bajorų g., J. Janulionio g. ir šiaurinės miesto ribos).
- Antra gyvenamosios zonos teritorija šiaurinėje miesto dalyje, Vitaldavo gatvės gale (kvartalas tarp miesto miško ir šiaurinės miesto ribos).

Gyvenamųjų zonų plėtra vakarinėje miesto pusėje:

- Viena gyvenamosios zonos teritorija vakarinėje miesto dalyje už esamo užstatymo (kvartalas tarp Pandėlio g., Pergalės g., Pagojės g. ir iki miesto vakarinės ribos).
- Antra gyvenamosios zonos teritorija vakarinėje miesto dalyje už esamo gyvenamųjų namų užstatymo, prie numatomo lokalinio centro sankryžoje (kvartalas tarp Taikos g., Parko g., Aušros g. ir iki vakarinės miesto ribos).

Gyvenamųjų zonų plėtra arti centrinės miesto dalies:

- Viena gyvenamosios zonos teritorija yra netoli miesto istorinės dalies, prie esamo užstatymo (kvartalas tarp Pagojės g., Topolių g. ir Laukupės slėnio parko).
- Antra gyvenamosios zonos teritorija yra kitapus esamos pramoninės zonos Perkūno gatvėje, šalia esamo užstatymo (kvartalas tarp Perkūno g., Kauno g., Aušros g. ir Gedimino g.).

Miesto centrų plėtra:

- Centro – istorinė senamiesčio teritorija saugoma ir tvarkoma pagal specialiuosius paveldo saugos reikalavimus (kvartalas tarp Rokiškio dvaro sodybos, Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčios ir Nepriklausomybės aikštės kompleksas bei jų aplinka).
- Paslaugų centrų sistemos tolesnis formavimas (prie Panevėžio, Respublikos ir A. Strazdelio gatvių sankryžos).
- Lokalinio centro formavimas (prie miesto vakarinės ribos, Taikos ir Vilties gatvių susikirtime).

Pramonės ir sandėliavimo zonų plėtra pietrytinėje miesto dalyje:

- Numatoma vystyti naują pramonės zoną miesto rytinėje dalyje, praplečiant esamą pramonės zoną iki Ežero skersgatvio ir geležinkelio linijos.

Rokiškio mieste siūloma vystyti vieną naują pramonės teritoriją šalia jau esančios veikiančios gamybos zonos, kaip buvo numatyta Rokiškio miesto 2008 m. BP. Esama Rokiškio pramonės ir sandėliavimo zona yra pietrytinėje miesto dalyje – kvartalas tarp geležinkelio linijos, Respublikos g., Perkūno g. ir Ežero skg. Siūloma vystyti naują pramonės zoną, praplečiant esamą iki Ežero skersgatvio ir geležinkelio linijos. Rokiškio mieste numatomoje pramonės zonoje, siūloma vystyti netaršios pramonės objektus, aukštų technologijų bei kitus verslo centrus. Pramonės ir sandėliavimo teritorijoje bet kokia planuojama ūkinė veikla privalo atitikti Lietuvos higienos normų, LR visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo reikalavimus ir neturi daryti neigiamo poveikio greta esančiai ir planuojamai gyvenamajai aplinkai bei žmonių sveikatai. Gamybinė veikla galima, jeigu jos tarša nedaro neigiamos įtakos aplinkiniams teritorijoms.

Rezervinių teritorijų plėtra už miesto administracinių ribų.Rezervinių gyvenamųjų zonų plėtra vakarų pusėje:

- Viena gyvenamosios zonos teritorija vakarų pusėje už miesto ribų (Parokiškės kaimo teritorija tarp numatomo aplinkkelio, Vilties g., Aušrinės g., Parokiškės g.).
- Antra gyvenamosios zonos teritorija vakarų pusėje už miesto ribų (Parokiškės kaimo teritorija tarp numatomo aplinkkelio, Žemynos g., Vydūno g., Parokiškės g.).
- Trečia gyvenamosios zonos teritorija vakarų pusėje už miesto ribų (Serapiniškių kaimo teritorija tarp numatomo aplinkkelio, Vydūno g., Laukupės upelio migracinio koridoriaus).

Rezervinių pramonės ir sandėliavimo zonų plėtra pietinėje pusėje:

- Siūloma rezervinė pramonės zona pietinėje dalyje už miesto ribų (Kraštų kaimo teritorija tarp Kraštų miško, geležinkelio linijos, Jūžintų g., Obelių Plento g.).

Funkciniai ryšiai. Rokiškio miesto susisiekimo sistemos plėtojimui ir vystymui keliami šie uždaviniai:

- Susisiekimui pagerinti ir sumažinti tranzitinių automobilių eismą Rokiškio miesto centrinėje dalyje, aktualu įrengti naują šiaurės–vakarų aplinkkelį.
- Siekiant sumažinti autoįvykių skaičių mieste, reikalinga tobulinti susisiekimo sistemą - įrengti šaligatvius, perėjas, kitą eismo saugumą didinančią infrastruktūrą.
- Siekiant pagerinti darniojo judumo sąlygas, svarbu nutiesti naujus pėsčiųjų ir dviračių takus.
- Eismo kokybei pagerinti mieste, reikalingas kelių rekonstravimas, remontas.

Nauji funkciniai ryšiai numatomi formuojant naujas plėtros teritorijas. Numatomas aptarnaujančių ir pagalbinių gatvių tinklas naujose gyvenamosiose teritorijose, centrų zonose.

4.2.2. Erdvinė struktūra

Rokiškio miesto erdvinė architektūrinė kompozicija kuriama esamų vertingų miesto urbanistinių elementų pagrindu. Kaip svarbiausi elementai įvertinami miesto istorinis centras, sakraliniai objektai, svarbiausios funkcinės ašys, gamtiniai elementai bei kiti funkciniai bei erdviniai struktūrai svarbūs objektai.

Nuo 18 a. pabaigos Rokiškis pradėjo formuotis kaip stačiakampio plano miestas, kuriam pradžia davė perplanuota Nepriklausomybės aikštė. Pagrindinė miesto kompozicinė ašis - tai Nepriklausomybės aikštė ir dvaro rūmų istorinė suformuota erdvė. Rokiškio miesto centras su istoriniu paveldu – tai išskirtinė miesto dalis. Rokiškio dvaro sodybos kompleksas, Šv. apaštalo evangelisto Mato bažnyčia ir Nepriklausomybės aikštės kompleksas sudaro vieningą urbanistinę-architektūrinę visumą bei formuoja pagrindinę miesto kompozicinę ašį.

Vertinant miesto erdvinę ir urbanistinę struktūrą, pažymėtina miesto istorinės dalies – centro saugoma urbanistinė teritorija, užstatymo charakteris, todėl svarbu išlaikyti balansą tarp mažaaukščio gyvenamojo užstatymo ir visuomeninių, komercinių teritorijų ir viešųjų erdvių. Rokiškyje vyraujanti užstatymą sudaro 1-2 aukštų pastatai daugiausiai su dvišlaičiais, dalis su vienslaičiais stogais. Rokiškio miesto pakraščiuose dominuoja sodybinis užstatymas. Miesto centrinėje dalyje vyrauja linijinis užstatymas prie pagrindinių gatvių. Rokiškyje taip pat, kaip atskiras užstatymo tipas, gali būti išskiriamas laisvo planavimo 4-5-9 aukštų daugiabučių namų užstatymas, suformuotas sovietmečiu. Didžiausios šio užstatymo teritorijos yra pramoninėje miesto dalyje. Pagrindinės pramonės zonos su stambių pastatų tūriais iškyla pietrytinėje miesto dalyje.

Pietine miesto riba praeina geležinkelio linija su čia esančia Rokiškio geležinkelio stotimi. Modernus mūrinis stoties pastatas pastatytas 1927 m. pagal kauniečio inžinieriaus E. A. Fryko projektą. Rūmų architektūrą primenantis stoties pastatas ir kiti komplekso statiniai suteikia miestui savitumo elementų.

Rokiškyje yra trijų konfesijų sakraliniai pastatai – Šv. apaštalo evangelisto Mato katalikų bažnyčia su Šv. Juozapo koplyčia, Šv. Aleksandro Neviškio cerkvė, Šv. Mikalojaus sentikių cerkvė.

Rokiškio miesto erdvinės raidos struktūroje išskiriamos pagrindinės miesto žaliųjų erdvių ašys. Miesto žaliosiose zonose dominuoja Rokiškio miesto tvenkiniai, Laukupės upelis, miško parkai, miesto miškai, kiti želdynai, kurie bendroje erdvinėje kompozicijoje įjungia miesto užstatytas teritorijas į bendrą miesto vidinę erdvinę struktūrą.

Siekiant išsaugoti miesto vidaus erdvių savitumą, numatomas esamo užstatymo pobūdžio išlaikymas. Centrinėje miesto dalyje siūlomas perimetrinio užstatymo išlaikymas. Perimetrinio užstatymo vystymas palaikomas taip pat kituose lokaliniuose miesto centruose. Gamtinių teritorijų aplinkoje išlaikomas sodybinis, mažiau intensyvus užstatymo pobūdis.

Siekiant išryškinti miesto erdvinės struktūros savitumą sudarančius elementus, numatomas Laukupės upelio, tvenkinių pakrančių aplinkos tvarkymas, pėsčiųjų – dviračių takų įrengimas.

Ypač didelis dėmesys turi būti skiriamas Rokiškio centro - senamiesčio teritorijos formavimui, kuri saugoma ir tvarkoma pagal specialiuosius paveldo saugos reikalavimus, kaip saugoma urbanistinė teritorija. Centrinės dalies užstatymas turi būti formuojamas, įvertinant senojo užstatymo pobūdį, jo mastelį. Pastatų tūrį Rokiškio senamiestyje ir jo prieigose rekomenduojama formuoti smulkesnį, labai geros architektūros erdvių ir užstatymo kokybės.

Bendruoju planu taip pat nustatomi kai kurie erdvinės struktūros formavimo reikalavimai atskiriems aplinkos tvarkymo elementams, kurie formuoja miesto vidaus erdves, miesto kraštovaizdį. Bendruoju planu siūloma riboti tvorą aukštį, vieningai tvarkyti miesto viešųjų erdvių apželdinimą.

4.2.3. Užimtumas, ekonominė aplinka

Rokiškio mieste esama darbo vietų pasiūla yra nepakankama, struktūros privalumas yra veiklos diversifikacija (medžio, metalo, statybos, maisto pramonės, logistikos paslaugų ir kt. įmonės). Tačiau atskiros sritys kaip baldų, medžio apdirbimo pramonė turi nemažai rizikų, taip pat vienas iš trūkumų – nėra pakankamai tradicinę pramonę papildančių informacinių technologijų, biotechnologijų ar kitų aukštųjų technologijų veiklų. Vykstant natūraliems įmonių ir jų veiklos kaitos procesams, bendrasis planas nesiekia nustatyti konkrečių priemonių atskirų pramonės specializacijų vystymui. Tačiau nurodomos gairės ir galimybės pramonės, verslų teritorijų išdėstymui, numatomos priemonės reikiamos infrastruktūros suformavimui.

5. GAMTINĖ APLINKA

5.1. Saugomos teritorijos

Rokiškio mieste saugomų teritorijų ir gamtos objektų nėra.

5.2. Gamtinis karkasas

Nedidelė Rokiškio miesto teritorijos dalis priskiriama gamtinio karkaso teritorijoms. Vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatų 6 punktu, gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, renatūralizacija, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama kraštovaizdžio ir biologinė įvairovė.

Bendrojo plano keitimu yra patikslinamos atskirų gamtinio karkaso struktūrų bei jų elementų ribos, kurios buvo nustatytos 2008 m. Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano gamtinio kraštovaizdžio apsaugos brėžinyje.

Pagal geokologinį potencialą planuojamoje teritorijoje išskiriamos patikimo, riboto, silpno ir pažeisto gamtinio karkaso teritorijų dalys .

Patikimo geokologinio potencialo teritorijos - kur numatoma išlaikyti ir saugoti esamą kraštovaizdžio natūralumą (Rokiškio IV ir V tvenkinių krantuose, Apušoto, Juodalungės, Berezinkos, Parokiškės, Kraštų miško parkuose).

Riboto geokologinio potencialo teritorijos – kur numatoma palaikyti ir stiprinti kraštovaizdžio natūralumą (Laukupės upės slėnio vakarinėje dalyje, Vingerinės upelio slėnyje, Juodalungės miško parko šiaurinėje dalyje).

Silpno geokologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos – kur numatoma grąžinti ir gausinti kraštovaizdžio elementus, atkuriant vandens telkinių šlaitus, gausinant miškų želdynus (Rokiškio I ir II tvenkinių krantuose, Laukupės upės krantuose nuo Pandėlio g. iki Rokiškio IV tvenkinio, Apušoto miško parko šiaurinėje dalyje).

Rokiškyje yra ir pažeistų gamtinio karkaso teritorijų. Didžiausia tokia teritorija yra prie rytinės miesto ribos bevardžio upelio migraciniame koridoriuje. Pažeisti Laukupės upelio urbanizuoti krantai miesto centre, migracijos koridorius šiaurinėje miesto dalyje. Pažeistose gamtinio karkaso teritorijose – numatomas fragmentinis kraštovaizdžio natūralumo elementų atkūrimas, išlaikant esamus.

Remiantis Gamtinio karkaso nuostatais, siekiama stiprinti gamtinio karkaso struktūras ir didinti kraštovaizdžio vertę, išsaugant esamus želdinius ir kitus natūralius paviršius. Vystant užstatomas teritorijas, turės būti išlaikomi ne mažesni nei norminiai priklausomųjų želdynų plotai (konkrečiai jų dalis bus nustatyta sprendinių konkretizavimo stadijos metu).

5.3. Želdynai

Bendrojo plano koncepcijoje numatoma vystyti Rokiškio miesto želdynų sistemą, kuri būtų plėtojama numatant naujas atskirųjų želdynų teritorijas, žaliąsias jungtis. Bendrojo plano koncepcijoje yra fiksuojamos pagrindinės bendro naudojimo erdvių, želdynų teritorijos. Grafinėje dalyje išskiriamos zonos, į kurias įeina svarbiausi centriniai ir rajoniniai rekreaciniai želdynai, žaliosios jungtys. Želdynų sistema detalizuojama sprendinių konkretizavimo stadijoje – tikslinant centrinių ir rajoninių želdynų ribas, nustatant naujas vietinių želdynų teritorijas. Želdynų sistemą numatoma formuoti apjungiant atskiruosius želdynus, bendro naudojimo teritorijas, rekreacines teritorijas, visuomeninės paskirties teritorijas.

Iš sudėtinių želdynų sistemos dalių sprendinių konkretizavimo stadijos metu numatoma išskirti želdynų teritorijas, kurios atlieka rekreacinę ir ekologinę, apsauginę funkciją.

Remiantis želdynų plotų normomis, atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų ploto norma nustatoma ne mažiau 22 m² vienam gyventojui (neskaičiuojami mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynų, apsauginės ir ekologinės paskirties želdynų plotai).

5.4. Miškai

Planuojamoje teritorijoje yra nemaži miško žemės plotai – 143,21 ha, kurie sudaro 12,38 % miesto teritorijos. Vystant susisiekimo sistemos sprendinius, dalį miško žemės numatoma paversti kitomis naudmenomis.

Miško žemę numatoma keisti kitomis naudmenomis tiesiant Rokiškio šiaurės-vakarų aplinkkelį.

Miško žemės pavertimas kitomis naudmenomis numatomas vykdyti vadovaujantis LR Miškų įstatymo reikalavimais, Miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. 1131 „Dėl miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis ir kompensavimo už miško žemės pavertimą kitomis naudmenomis tvarkos aprašo patvirtinimo ir kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. lapkričio 15 d. nutarimo Nr. 924 redakcija), nustatyta tvarka.

5.5. Vandens telkinių pakrantės apsaugos juosta ir apsaugos zona

Rokiškio mieste Laukupės upei ir jos tvenkiniams turi būti nustatoma pakrantės apsaugos juosta. Ji turi būti nustatyta remiantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymo Nr. D1-98 redakcija). Bendrajame plane sprendinių konkretizavimo metu numatoma pavaizduoti tik apytikrą pakrantės apsaugos juostą, kuri turi būti tikslinama rengiant atskirą projektą.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos zona miesto teritorijoje sutapdinama su pakrantės apsaugos juosta.

5.6. Potvynių teritorijos

Rokiškio miesto teritorija teka Laukupės upė – Nemunėlio intakas. Pagal potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapius (patvirtintus LR Aplinkos ministro 2014-08-06 įsakymu Nr. D1-655 „Dėl potvynių grėsmės ir potvynių rizikos žemėlapių Nemuno, Ventos, Lielupės ir Dauguvos upių baseinų rajonuose patvirtinimo“), Rokiškyje Laukupės upės aplinkoje potvynių grėsmės ir rizikos teritorijos nenustatytos.

6. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO APSAUGA

Bendros nuostatos

Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga Rokiškio miesto teritorijos – nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos - dalyje nustatomos kultūros paveldo objektų saugojimo ir naudojimo gairės. Dalies „Nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga“ tikslas – išsaugoti nekilnojamąjį kultūros paveldą ir perduoti jį ateities kartoms, sudarant sąlygas visuomenei jį pažinti ir juo naudotis.

Planuojamai teritorijai bei jos tvarkymo ir naudojimo režimui nustatyti reikia vadovautis Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu (toliau – NKPAĮ), kultūros paveldo objektų ir vietovių Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos aktais bei nuolat atnaujinama Kultūros vertybių registro informacija, pateikta internetinėje svetainėje <http://kvr.kpd.lt>

Konkrečių nekilnojamųjų kultūros vertybių atskleidimą organizuoja Kultūros paveldo departamentas ir savivaldybių institucijos. Nekilnojamųjų kultūros vertybių reikšmingumą,

kultūros paveldo objektų ar vietovių vertingąsias savybes nustato ir jų teritorijų bei kultūros paveldo objektų apsaugos zonų ribas apibrėžia Kultūros paveldo Departamento ir savivaldybių sudarytos Nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybos. Vertinant atskirus objektus, vadovaujamosi Nekilnojamųjų kultūros vertybių vertinimo, atrankos ir reikšmingumo lygmens nustatymo kriterijų aprašu.

Nustatant konkrečius reikalavimus, į Kultūros vertybių registrą įrašytiems objektams, kuriems apsaugos zonos nėra nustatytos, taikomi LR NKPAĮ 11 str. 5 p. reikalavimai ir Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas (TAR, 2019-06-19, Nr. 9862).

Geriausiai atspindinčius miesto savitumą urbanistikos, architektūros objektus, senąsias kapines, reikšmingiausias Lietuvos ir miesto istorijai kapavietes, pažymintį svarbius Lietuvai ir regionui įvykius, meniniu požiūriu vertingus paminklus ir mažosios architektūros objektus įtraukti į turistines trasas. Būtina įrengti informacines nuorodas į kultūros paveldo objektus, parengti informacinius standus ir t.t.

Rokiškio, kaip urbanistikos vertybės tvarkymo pagrindinis tikslas - jo istorinio centro, kaip vieno ryškiausio Lietuvoje klasicizmo epochoje susiformavusio miesto istorinės dalies išsaugojimas.

Pagrindinės nuostatos:

Atlikti istorinėje dalyje esančių komunalinių statinių teritorijų konversiją – Nepriklausomybės a. prieigose – iškelti „Rokiškio komunalininko“ įmonę, rekonstruoti (arba griauti) jo teritorijoje ir kituose sklypuose centre pastatus, bei garažus prie Šatrijos g. Statiniams suteikti naują architektūrinę kokybę, vertą valstybės saugomos kultūros paveldo vietovės statuso. Panaikinti laikiną garažų teritoriją Pandėlio g., jos vietoje numatant želdynų arba mažaaukštę gyvenamąją statybą.

Neįvystyti statybos tvėnkinių pakrantėje prie Ažuolų gatvės rytinės kraštinės.

Atstatyti pažeistas istorines statybos linijas Nepriklausomybės a., Respublikos ir kt. istorinio centro gatvėse.

Sutvarkyti Lietuvos šimtmečio (buv. J. Šmuškevičiaus) aikštę.

Išsaugoti bažnyčios dominavimą iš vakarų ir šiaurės pusės, ypač bažnyčia ryškiai matoma artėjant prie miesto Pandėlio gatvės.

Statinių kompleksai ir statiniai (dominuoja architektūrinis vertingųjų savybių pobūdis):

Statinių kompleksus ir atskirus statinius, kurie saugomi viešajam pažinimui ir naudojimui, tvarkyti pagal LR NKPAĮ 19 str. reikalavimus, sakralinių, memorialinių statinių kompleksus ir statinius, saugomus viešajam pažinimui bei naudojimui ir viešajai pagarbai, tvarkyti vadovaujantis LR NKPAĮ 19 ir 20 str. nuostatomis.

Nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkymas vykdoma, pagal nustatytus paveldosaugos reikalavimus, pagal kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų reglamentus (statybos techninius reglamentus), patvirtintus aplinkos ir kultūros ministrų, pagal kultūros ministro patvirtintus paveldo tvarkymo reglamentus, nustatytus reikalavimus konkrečioms tvarkymo darbams bei vadovaujantis nekilnojamojo kultūros paveldo vertinimo tarybų aktais patvirtintų objektų ar vietovių vertingųjų savybių aprašais. Prioritetas taikomas objektams, patenkantiems į turizmo ir rekreacinės veiklos vystymo arealus, regiono kultūros paveldą atspindintiems objektams.

Viešajam pažinimui ir naudojimui saugomoje nekilnojamojo kultūros vertybėje draudžiami vertingąsias savybes naikinantys statybos darbai: kultūros paveldo objektą pritaikyti kitiems negu nurodyta nekilnojamosios kultūros vertybės pase, naudojimo būdams; padidinti saugomų statinių naudojimo intensyvumą, pristatyti priestatus, papildomus aukštus, įrengti naujas mansardas, formuoti naują planinę struktūrą ir kitaip naikinti autentiškumo požymius.

Rokiškio miesto istorinėje dalyje būtina atkreipti dėmesį į stambių sovietmečio statinių architektūrą, atlikti jų architektūros kokybės įvertinimą.

Pagal galimybes saugoti istorinių medinių pastatų autentiškumą.

Viešosios pagarbos kultūros paveldo objektai - laidojimo, įvykių vietos, paminklai (dominuoja memorialinis, istorinis vertingųjų savybių pobūdis):

Visos kapinės prižiūrimos pagal Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos patvirtintas kapinių tvarkymo taisykles.

Kultūros vertybių registre registruotų neveikiančių senųjų kapinių teritorijoms nustatoma pagrindinė konservacinė (saugojimo) žemės naudojimo paskirtis, o ši gali būti pakeista tik pripažinus kitokio visuomenės poreikio viršenybę ir perkėlus mirusiųjų palaikus (NKPAĮ 20 str.).

Viešosios pagarbos nekilnojamojo kultūros paveldo vieta gali būti saugoma, nors ir nėra jokių žmonių, įvykių ar kitokias jos vertingąsias savybes liudijančių autentiškų dalių ar elementų. Ši vieta žymima paminklinėmis lentomis, skulptūros kūriniais, memorialiniais statiniais, buvusią įvykio ar gyvenamąją aplinką parodančiais daiktais (NKPAĮ 20 str.).

Draudžiama griauti ar žaloti statinius, skirtus tokios vietos vertingosioms savybėms pažymėti. Šie statiniai gali būti keičiami ar statomi nauji, tik gavus už tos vietos apsaugą atsakingos institucijos sutikimą.

Būtina užtikrinti šių objektų vertingųjų savybių išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Numatyti ir įrengti privažiavimus, priėjimo takus, informacinius ženklus, nuorodas.

Užsienio valstybėms reikšmingos kapinės tvarkomos pagal „Užsienio valstybėms reikšmingo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisykles“, patvirtintas Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016-05-02 įsakymu Nr. ĮV-354.

Ypatingą dėmesį skirti kapinių, kur yra daug Lietuvai nusipelnusių žmonių kapų, meniniu požiūriu vertingų antkapinių paminklų sutvarkymui.

7. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

7.1. Vandens tiekimas

7.1.1. Geriamojo vandens tiekimas

Rokiškio miesto teritorijoje visiems vartotojams – gyventojams, įstaigoms ir organizacijoms, gamybinėms įmonėms yra centralizuotai tiekiamas geriamasis vanduo, išgaunamas tik iš požeminių vandens šaltinių. Rokiškio vandenvietės požeminis vanduo yra gerinamas nugeležinimo įrenginiuose ir savo kokybe atitinkantis Lietuvos higienos normą HN 24: 2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“ tiekiamas vartotojams. Vandenvietė turi vandens išteklių rezervą.

Rokiškio miesto vandentiekio tinklų sistema yra gerai išvystyta ir apima beveik visą teritoriją, tačiau miesto pakraščiuose kai kurie kvartalai centralizuotu vandentikiu nesinaudoja. Šiaurinėje dalyje esančiuose Velniakalnio kvartaluose tarp Velniakalnio g. ir Mėnulio g. vandentiekio tinklų nėra.

Vandentiekio tinkluose yra sumontuoti priešgaisriniai hidrantai, atjungimo ir kita reikalinga armatūra.

Nemaža tinklų dalis - šakotinė, nesudaryta nepertraukiamo vandens tiekimo struktūra, tinklus sujungiant į žiedinę sistemą, kas yra itin svarbu kilusių gaisrų gesinimo metu.

Nedidelė Rokiškio miesto gyventojų, neprisijungusių prie centralizuoto vandentiekio, dalis tebenaudoja vandenį iš šachtinių šulinių.

Iš Rokiškio miesto vandentiekio sistemos geriamasis vanduo yra tiekiamas ir Kavoliškio kaimo, Bajorų ir Juozapavos, esančių už miesto ribų, vartotojams.

Šio bendrojo plano koncepcija siūloma:

- Toliau vystyti esamą miesto viešojo vandentiekio sistemą, sudarant galimybę visiems, tiek esamiems, tiek būsimiems gyventojams bei įmonėms naudoti viešojo vandentiekio vandenį, pirmiausia linijas nutiesiant į naujai užstatomus gyvenamuosius ir pramoninius kvartalus;
- Centralizuotai tiekti vandenį, atitinkantį Lietuvos higienos normą HN 24:2017 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“;
- Didesniam vartotojų, esančių už miesto ribos, skaičiui tiekti viešojo vandentiekio vandenį, didinant aglomeraciją, tuo užtikrinant gretimų kaimų gyventojams geresnes higienines sąlygas;
- Sistemos plėtrą vykdyti pagal prioritetus, numatytus „Rokiškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano koregavimo plane“ (UAB „Daugėla“, Vilnius, 2020 m.);
- Didinti vandens tiekimo patikimumą, reikiamo skersmens vamzdynais sužiedinant vandentiekio linijas ir 150 - 200 m atstumu išdėstant gaisrinius hidrantus;
- Atnaujinti bei techniškai tobulinti esamus blogos būklės vandentiekio tinklus, pirmiausia perklojant vamzdynus, kuriuose dažnai įvyksta avariniai gedimai;

7.1.2. Priešgaisrinis vandentiekis

- Rokiškio mieste geriamojo vandens tiekimas ir priešgaisrinio vandens tiekimas vykdomas bendru tinklu. Gaisriniai hidrantai yra įrengti tik ten, kur yra pakankamo skersmens geriamojo vandentiekio tinklai. Gaisrų gesinimui reikalinga vandens atsarga, laikoma rezervuare, yra pakankamo dydžio.

Konceptiniai siūlymai:

- Užtikrinti nepertraukiamą vandens tiekimą tinkluose, reikiamo skersmens vamzdynais sužiedinant vandentiekio linijas ir 150 - 200 m atstumu išdėstant gaisrinius hidrantus;
- Užstatytose miesto dalyse, kuriose nėra vandentiekio tinklų arba jų vamzdynų skersmenys gaisrinių hidrantų įmontavimui yra per maži, įrengti reikiamą gaisrinių rezervuarų bei vandens talpyklų kiekį su tvirtos dangos privažiavimais ir aikštelėmis gaisrinėms mašinoms.

7.2. Nuotekų tvarkymas

7.2.1. Buitinių nuotekų tvarkymas

Rokiškio mieste veikia gerai išvystyta centralizuoto buitinių nuotekų surinkimo ir jų tvarkymo sistema,

kuri apima beveik visą užstatytą miesto teritoriją, daugiausia išplėtotą centrinėje miesto dalyje, tačiau kai kuriuose miesto pakraščiuose esančiuose sodybinio tipo gyvenamųjų namų kvartaluose nuotekų surinkimo tinklų nėra, pvz. nuotakynų nėra šiaurinėje miesto dalyje esančiuose Velniakalnio kvartaluose (tarp Velniakalnio ir Mėnulio gatvių).

Buitinių nuotekų valykla, įrengta už Rokiškio miesto vakarinės ribos, nuotekas valo mechaniniu ir biologiniu būdu. Išvalytos nuotekos yra išleidžiamos į Laukupės upę. Yra pajėgumų rezervas. Šiuose įrenginiuose valomos ir už miesto ribų esančio Kavoliškio kaimo buitinės nuotekos, patenkančios čia slėgine linija.

Į nuotekų valyklą nukreipiamų nuotekų kiekį padidina ir gruntinių vandenų infiltracija, vykstanti į buitinių nuotekų surinkimo tinklus. Į Rokiškio miesto nuotekų valymo įrenginius yra atvežamos ir iš privačių gyvenamųjų namų kaupimo rezervuarų išsiurbtos nuotekos. Šią paslaugą vykdo AB "Rokiškio komunalininkas".

Šio bendrojo plano koncepcija siūloma:

- Toliau vystyti miesto nuotekų tvarkymo sistemą, sudarant tiek esamiems, tiek būsimiems gyventojams bei įmonėms galimybę naudotis centralizuotu nuotakynu, pirmiausia jo vamzdynus nutiesiant į naujai užstatomus gyvenamuosius ir pramoninius kvartalus;
- Didesniam vandens vartotojų, esančių už miesto ribos, skaičiui sudaryti galimybę naudotis Rokiškio centralizuotu buitinių vandenų nuotakynu, didinant aglomeraciją, tuo užtikrinant gretimų kaimų gyventojams geresnes higienines sąlygas;
- Sistemos plėtrą ir tobulinimą vykdyti pagal prioritetus, numatytus „Rokiškio rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros plano koregavimo plane“ (UAB „Daugėla“, Vilnius, 2020 m.);
- Atnaujinti bei techniškai tobulinti esamus blogos būklės nuotekų tinklus, pirmiausia - vamzdynus, kuriuose dažnai įvyksta užsikimšimai, dėl vamzdžių jungčių nesandarumų yra didelė gruntinio vandens infiltracija ir paviršinių vandenų patekimas į juos.

7.2.2. Paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas

Rokiškio mieste yra paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir jų nuvedimo sistema, tačiau tai - mažiausiai išplėtotą miesto inžinerinės infrastruktūros sritis. Vamzdynai ir kolektoriai yra dalinai pakloti svarbiausiose gatvėse.

Lietaus vandenų surinkimo sistema Rokiškio mieste yra atskira nuo buitinių nuotekų surinkimo sistemos. Surenkamas lietaus vanduo prieš išleidžiant į paviršinius vandenis neapvalomas.

Šio bendrojo plano koncepcija siūloma:

- Toliau vystyti esamą paviršinių nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistemą;
- Įrengti nuotekų valyklas prie išleistuvių, tuo sumažinant į aplinką patenkančių kenksmingų medžiagų kiekį;
- Svarbiausiose gatvėse bei aikštėse, kitose viešosiose erdvėse pakloti paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo, nuvedimo tinklus, pirmiausia juos nutiesiant naujai įrengiamose ir rekonstruojamose gatvėse;

- Rezervuoti teritorijas paviršinių nuotekų valymo įrenginiams.

7.3. Elektros energijos tiekimas

Vakarinėje Rokiškio miesto teritorijos dalyje yra nutiesta 110 kV įtampos orinė elektros perdavimo linija, sudaranti galimybę Rokiškio miesto vartotojams tiekti labai didelius elektros energijos kiekius.

Rokiškio miesto teritorijoje esančią elektros energijos sistemą sudaro:

- 110 kV elektros perdavimo linija,
- Elektros tiekimo įrengimai ir linijos:
- 110/10 kV įtampos transformatorių pastotė.

Elektros tiekimo tinklų dalis yra sukabliuota, o kita dalis yra nutiesta orinėmis ETL.

Veikia labai gerai išvystyta elektros energijos sistema, užtikrinanti patikimą ir kokybišką elektros energijos tiekimą visiems vartotojams, reikiama galia ir įtampa. Transformatorių pastotė turi galios rezervą.

Šio bendrojo plano koncepcija siūloma:

- Esama schema turėtų būti išlaikoma;
- Turi būti rekonstruojami susidėvėję elektros tinklai, tuo užtikrinant elektros tiekimo patikimumo ir kokybės reikalavimus, didinant elektros tiekimo efektyvumą;
- Ties esamais ir planuojamais elektros tiekimo tinklais ir įrenginiais turi būti išlaikomos apsaugos zonos bei jų tvarkymo režimas;
- Į naujai užstatomus kvartalus žemos įtampos tinklus kloti tik požeminėmis kabelinėmis linijomis, būtinai – suformuotuose inžinerinių komunikacijų koridoriuose;
- Miesto istorinėje dalyje esamas orines žemos įtampos linijas išmontuoti, perklojant jas požeminėmis kabelinėmis;
- Mieste turi būti skatinamas efektyvus elektros vartojimas. Rekonstruojant esamas ir įrengiant naujas gatvių bei viešųjų erdvių apšvietimo sistemas, ir toliau diegti efektyvaus elektros vartojimo priemones.

7.4. Šilumos energijos tiekimas

Rokiškyje funkcionuoja centralizuoto šilumos tiekimo (CŠT) sistema. Šiluma gaminama Rokiškio rajoninėje katilinėje ir tiekama vartotojams šakotine sistema šilumotiekiais.

A B "Panevėžio energija" Rokiškio šilumos tinklų rajonas gamina ir parduoda gyventojams bei įmonėms šilumos energiją patalpų šildymui ir karšto vandens ruošimui bei technologinėms reikmėms, pramonei tiekia technologinį garą. Didžioji šilumos tiekimo linijų dalis yra atnaujinta, paklota bekanaliais vamzdynais.

Bendrovė ekonomiškai pagrįstomis kainomis užtikrina patikimą ir kokybišką šilumos bei karšto vandens tiekimą visiems Rokiškio miesto vartotojams. Įmonė racionaliai panaudoja atsinaujinančius energijos išteklius, mažindama iškastinio kuro naudojimą.

Bendrojo plano koncepcija siūloma:

- Esama CŠT sistema turėtų būti išlaikoma;
- Siekiant, kad šilumos vartotojai Rokiškio mieste būtų aprūpinami šiluma mažiausiomis sąnaudomis ir neviršijant didžiausio leidžiamo poveikio aplinkai, turi būti įgyvendinamos „Rokiškio rajono šilumos ūkio specialiojo plano“ nuostatos bei priemonės. Šiame plane atskiroms miesto teritorijoms – zonoms – yra nurodytas kaip privalomas pastatų aprūpinimo šiluma būdas. Šiuo specialiuoju planu vadovautis, projektuojant naujus ir rekonstruojant esamus miesto objektus;
- Neatnaujintas šilumos tiekimo linijas perkloti bekanalinėmis, keičiant jas palaipsniui, pirmenybę teikiant tom, kuriose šilumos nuostoliai yra didžiausi;
- Efektyvesniam šilumos energijos naudojimui atnaujinti nerenovuotus pastatus;
- Instaliuojant naujus galingumus katilinėse, turi būti atsižvelgta į urbanizacijos lygio tendencijas.

7.5. Ryšiai ir telekomunikacijos

Telekomunikacijų (fiksotojo ir judriojo telefoninio ryšio, interneto, signalizacijos) infrastruktūra Rokiškio mieste yra pakankamai išplėtotą ir apima visą teritoriją.

AB „Lietuvos pašto“ tinklas teikia įvairias paslaugas, įskaitant finansines. Fiksoto telefoninio ryšio paslaugas teikia AB „Telia Lietuva“.

Internetu Rokiškio mieste galima naudotis viešose interneto prieigose (švietimo įstaigose, bibliotekose, kultūros namuose, seniūnijoje, bendruomenių centruose, Rokiškio pašto skyriuje ir kt.).

Ant miesto vandentiekio bokšto yra sumontuoti judriojo (mobiliojo) ryšio infrastruktūros įrenginiai - šio ryšio antenos.

Bendrojo plano koncepcija:

- Rokiškio mieste turi būti užtikrinama fiksuotojo ir judriojo telefoninio ryšio infrastruktūros plėtra. Turi būti numatytos teritorijos planuojamiems telekomunikacijų ir ryšių įrenginiams ir jų apsaugos zonoms;
- Turi būti plečiamas viešųjų interneto prieigos taškų tinklas. Svarbu, kad nauji taškai būtų diegiami labiausiai lankomose visuomeninės paskirties įstaigose – pašto skyriuose, bibliotekose ir pan.;
- Miesto gyventojų kompiuteriniam raštingumui skatinti, turėtų būti organizuojami seminarai ir mokymai informacinių technologijų klausimais;
- Išlaikyti esamus AB „Lietuvos pašto“ padalinius.
- Modernizuoti, techniškai tobulinti esama ryšių ir telekomunikacijų sistemą.

7.6. Atliekų tvarkymas

Rokiškyje funkcionuoja konteinerinė atliekų surinkimo sistema. Gyventojų butyje, įstaigose, viešuosiuose pastatuose susidariusios išrūšiuotos atliekos yra surenkamos konteinriais tam skirtose aikštelėse. Tinkamos perdirbimui atliekos yra nukreipiamos pramonei. Likusios po išrūšiavimo, netinkamos perdirbimui ar antriam naudojimui atliekos yra išvežamos į Panevėžio regiono nepavojingų atliekų sąvartyną.

Didelių gabaritų atliekos (seni baldai, naudotos padangos ir pan.) bei buitines pavojingos atliekos (galvaniniai elementai, lakai, dažai, klizai, tirpikliai, plovikliai, tepalų filtrai, dienos šviesos lempos, gyvsidabrio termometrai, butyje susidariusios elektronikos atliekos) yra surenkamos DGSA aikštelėje.

Ruzgų k., Rokiškio r. įrengta ir veikia žaliųjų atliekų (nupjautos žolės, sugrębtų lapų, nugenėtų medžių ir krūmų šakų, augalų šaknų, piktžolių, vaisių, daržovių atliekų, medžio žievės, pjuvenų, drožlių, skiedrų,) surinkimo ir kompostavimo aikštelė (ŽAKA).

Europos Sąjungos teisės aktai nustato atliekų tvarkymo principus bei prioritetus ir reikalauja imtis reikiamų priemonių bei užtikrinti, kad atliekos būtų tvarkomos nesukeliant grėsmės žmonių sveikatai ir nenaudojant aplinkai galinčių pakenkti procesų ar metodų. Šiais principais vadovaujantis ir dirbama PRATC ir ŽAKA.

Išvados ir apibendrinimai:

- Rokiškio mieste vandens tiekimo ir buitinių nuotekų šalinimo centralizuotos sistemos yra išvystytos, bet nepakankamai išplėtos. Reikia vystyti šias sistemas, kad jos tiektų vandenį ir vykdytų nuotekų surinkimo paslaugas didesniajam miesto ir kaimo gyventojų skaičiui. Siekiant sumažinti dirvožemio ir gruntinio vandens taršą, požemio vandens išteklių taršos riziką, išplėsti centralizuotai vandentvarkos paslaugas gaunančių gyventojų skaičių ir pagerinti BP teritorijoje teikiamų vandentvarkos paslaugų kokybę;
- Reikalinga esamų tinklų plėtra ir reikiamo priešgaisrinių hidrantų skaičiaus įrengimas;
- Paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir tvarkymo sistema nepakankamai išvystyta, ji plėstina visu sprendinių įgyvendinimo laikotarpiu. Įrengti lietaus nuotekų valyklas;
- Rokiškio miesto aprūpinimo elektra sistema yra išplėta ir galinti patikimai aprūpinti vartotojų elektros poreikius. Prie sistemos nediegiant naujų pajėgumų transformatorių pastotėje, gali būti prijungta naujų vartotojų ir elektros energijos gamintojų. Sistema techniškai modernizuotina. Orines žemos įtampos linijas miesto istorinėje dalyje sukabliuoti, paklojant požeminius kabelius; Rekonstruojant esamas ir įrengiant naujas gatvių apšvietimo sistemas, diegti efektyvaus elektros vartojimo priemones;
- Tikslinga montuoti saulės elektrines;
- Centralizuoto šilumos tiekimo sistema yra išvystyta, atitinka poreikius. Neatnaujintas šilumos tiekimo linijas perkloti bekanalinėmis, efektyvesniam šilumos energijos naudojimui atnaujinti nerenovuotus pastatus;
- Numatant statyti vidutinio ar didesnio tūrio pastatus atokiai nuo esamų centralizuoto šilumos tiekimo tinklų, įvertinti geoterminio šildymo įrengimo tikslingumą;

- Fiksuotojo ir judriojo telefoninio ryšio infrastruktūra Rokiškio mieste yra pakankamai išvystyta. Užtikrinti fiksuotojo ir judriojo telefoninio ryšio infrastruktūros plėtrą, kad vartotojams būtų pasiūlytos kokybiškos ir modernios paslaugos. Plėsti viešųjų interneto prieigos taškų tinklą. Išsaugoti, pritaikyti prie besikeičiančių reikmių esamus pašto skyrius;
- Rokiškyje gerai veikia atliekų surinkimo ir rūšiavimo sistema. Surinktos atliekos tinkamai tvarkomos, žaliosios, biologiškai skaidžios atliekos kompostuojamos. Siūloma įrengti daugiau atliekų surinkimui ir rūšiavimui skirtų aikštelių, plėtoti žaliųjų atliekų surinkimą ir kompostavimą. Plėtojama komunalinių antrinių žaliavų atliekų surinkimo sistemai rezervuoti teritorijas.
- Mieste formuoti komunikacijų koridorius– žemės juostas, skirtas inžinerinių komunikacijų įrengimui ir jų eksploatavimui, racionaliam žemės naudojimui.

8. POVEIKIS VISUOMENĖS SVEIKATAI

Bendrajame plane teritorijos vystomos įvertinant esamą susiklosčiusią padėtį, nenumatant naujų funkcinių zonų, kuriose galėtų atsirasti taršūs ir visuomenės sveikatai kenksmingi objektai.

Pagrindinės pramonės zonos yra išlaikomos, jų veiklai yra rezervuojamos greta esančios laisvos ir neužstatytos teritorijos. Nauji taršūs objektai bendruoju planu nėra numatomi. Steigiantis naujoms įmonėms, jų veiklos keliamas triukšmo ir oro taršos lygis turės būti nustatomas atskirai rengiant konkretų planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą.

Pagal bendrojo plano sprendinius įsikursiančios įmonės ar kita numatoma veikla negali pažeisti teisės aktų, kaip: Lietuvos higienos norma HN 33:2011 „Triukšmo ribiniai dydžiai gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose bei jų aplinkoje“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. V-604; Lietuvos higienos norma HN 121:2010 “Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore”, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885; ribinės aplinkos oro užterštumo vertės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 471/582 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 11 d. įsakymo Nr. D1-329/V-469 redakcija), Aplinkos oro užterštumo sieros dioksidu, azoto dioksidu, azoto oksidais, benzeno, anglies monoksidu, švinu, kietosiomis dalelėmis ir ozonu normos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 591/640 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. liepos 7 d. įsakymo Nr. D1-585/V-611 redakcija) reikalavimų.

KONCEPCINIŲ SPRENDINIŲ APIBENDRINIMAS

1. Remiantis Lietuvos Respublikos žemės fondo duomenimis, užstatytos teritorijos Rokiškio mieste 2021 m. sudarė 550,66 ha. Bendras gyventojų tankis užstatytose teritorijose buvo 21,29 gyv./ha. Remiantis Rokiškio rajono gyvenamojo būsto statistika, galima išskirti, kad gyventojų aprūpinimas būstu yra pakankamas. Vienam savivaldybės gyventojui tenkantis naudingas plotas 2020 m. siekė 45,3 m² ir buvo didesnis už šalies (37,8 m²) ir apskrities (40,6 m²) vertes. Remiantis šiais rodikliais priimama, kad esamo gyvenamojo ploto dabartiniam gyventojų skaičiui pakanka, nauja gyvenamųjų teritorijų plėtra yra sietina su gyventojų skaičiaus didėjimu Rokiškyje. Priimant optimistinę demografinės situacijos prognozę planuojama, kad 10 metų laikotarpyje (2021–2031 m.) gyventojų skaičius padidės nuo 11 724 iki 12 896 gyventojų (1 172 gyventojais daugiau).
2. Keičiant Rokiškio miesto teritorijos bendrąjį planą nustatoma, kad naujos plėtos teritorijos sudarytų ne daugiau nei 20 % urbanizuotų teritorijų. Atsižvelgiant į tai, kad esama užstatyta teritorija sudaro ~551 ha, naujai plėtrai planuojamame 10 metų laikotarpyje, konkretizuojant sprendinius, siūloma numatyti ne daugiau nei ~110 ha (bendrai gyvenamosioms, pramonės ir kitoms urbanizuojamoms teritorijoms).
3. Rengiant Rokiškio miesto teritorijos bendrojo plano keitimą, Rokiškio miestą ir toliau siekiama vystyti laikantis darniosios plėtos principų. Miestą siekiama formuoti išlaikant esamą jo užstatymo

pobūdį, respektuojant kultūros paveldo objektus, istorinį gatvių tinklą, taip pat išryškinant svarbiausius gamtinius elementus – upes, upelius, slėnius, šlaitus, kurie būtų panaudojami žaliosioms jungtims, pėsčiųjų, dviračių takams, gyventojų poilsio erdvėms kurti.

4. Remiantis Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo planu, Rokiškį numatoma vystyti kaip regioninį papildomojo tipo centrą, atsižvelgiant į nustatytas miesto partnerystes su kitais regiono miestais. Įvertinamos šios Rokiškio miestui taikomos dviejų lygmenų partnerystės:
 - regioninio lygmens partnerysčių ryšiai tarp urbanistinių centrų: Rokiškis-Panevėžys-Biržai.
 - specializuoto lygmens partnerysčių ryšiai tarp urbanistinių centrų: Biržai-Rokiškis-Zarasai-Visaginas-Daugpilis.
5. Remiantis LR teritorijos bendrojo plano sprendiniais, Rokiškyje prioritetas išskiriamas – mišriai ekonominei veiklai. Rokiškyje numatoma santykinai vidutinio, dažno ir būtinojo poreikio paslaugų teikimas. Atsižvelgiant į šias paslaugų teikimo sąlygas, Rokiškio mieste numatoma trijų lygmenų gyventojų aptarnavimo sistema: epizodinio, periodinio, kasdieninio poreikio paslaugų teikimas. Epizodinio ir periodinio poreikio paslaugas numatoma vystyti pagrindiniame miesto centre, taip pat šalia pagrindinių miesto susisiekimo trasų; kasdieninio poreikio paslaugos plėtojamos vietiniuose centruose, kurie išdėstomi atskirose miesto dalyse, atsižvelgiant į gatvių tinklo struktūrą, gyventojų tankį, urbanistinės struktūros plėtojimo perspektyvas.
6. Gyvenamąsias teritorijas numatoma vystyti esamo miesto ribose, šalia naujai formuojamų ar esamų vietinių aptarnavimo centrų. Pagrindinė gyvenamųjų teritorijų plėtra numatoma miesto šiaurės-rytinėje, vakarinėje ir netoli centro dalyse, panaudojant esamus inžinerinius tinklus ir susisiekimo infrastruktūrą. Gyvenamųjų teritorijų plėtra taip pat numatoma miesto centre ir artimiausioje jo aplinkoje. Miesto centras – saugoma istorinė dalis, todėl būsto plėtra čia galima tik atnaujinant esamą arba atkuriant buvusį užstatymą. Gyvenamųjų teritorijų plėtra numatoma esamame daugiabučių namų kvartale (tarp Vilties g., Panevėžio g., Taikos g., Respublikos g.), kur siūloma tankinti esamą užstatymą, išnaudojant neužstatytas teritorijas, modernizuoti esamus namus ir infrastruktūrą. Miesto šiaurinėje dalyje numatoma sodo bendrijų konversija į gyvenamąsias teritorijas. Už miesto ribų, vakarinėje pusėje siūloma rezervinių gyvenamųjų zonų plėtra ateityje - Parokiškės, Serapiniškių kaimų teritorijos.
7. Vystant užstatymą, siekiama vystyti vidutinio apgyvendinimo tankumo (apie 50 gyv. / ha) kompaktiškas urbanistines struktūras, kurios užtikrintų efektyvų socialinės infrastruktūros panaudojimą.
8. Rokiškio mieste siūloma vystyti vieną pramonės teritoriją šalia jau esančios veikiančios gamybos zonos. Esama Rokiškio pramonės ir sandėliavimo zona yra pietrytinėje miesto dalyje – kvartalas tarp geležinkelio linijos, Respublikos g., Perkūno g. ir Ežero skg. Siūloma vystyti naują pramonės zoną, praplečiant esamą iki Ežero skersgatvio ir geležinkelio linijos. Ši zona gali būti skirta taršios pramonės objektams ir pramonės objektams, susijusiems su dideliais krovinių ir produkcijos pervežimais. Už miesto ribų rytinėje pusėje siūloma rezervinė pramonės objektų teritorija.

GRAFINĖ DALIS

1. K-1, Koncepcija. Teritorijos vystymo kryptys, M 1:20 000
2. K-2, Koncepcija. Naujos plėtros teritorijos ir susisiekimo sistema, M 1:20 000